

Lietuvos Respublikos
Vertybinių popierių komisijai

2008 m. kovo mėn. 21 d.

ATSAKINGŲ ASMENŲ PATVIRTINIMAS

Šis atsakingų asmenų patvirtinimas dėl AB „Stumbras“ 2007 m. gruodžio 31 d. audituotos metinės finansinės atskaitomybės ir auditoriaus įvertinto metinio pranešimo pateikiamas vadovaujantis 2007 m. sausio 18 d. LR Vertybinių popierių įstatymu ir LR Vertybinių popierių komisijos 2007 m. vasario 23 d. nutarimu Nr.1K-3 patvirtintomis periodinės papildomos informacijos rengimo ir pateikimo taisyklėmis.

Mes, pasirašę atsakingi asmenys, patvirtiname, kad mūsų žiniomis pateikta metinė finansinė atskaitomybė sudaryta pagal Tarptautinius Finansinės atskaitomybės standartus, atitinka tikrovę ir teisingai parodo AB „Stumbras“ turta, išsipareigojimus, finansinę būklę ir pelną, o metiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, bendra įmonės būklė kartu su pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymais.

Generalinis direktorius

Česlovas Matulevičius

Finansų direktorius

Voldemaras Kallo

AB STUMBRAS

FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ, METINIS PRANEŠIMAS

IR NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

TURINYS	Puslapiai
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	3–4
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ	
BALANSAS	5
PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA	6
NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA	7
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	8
FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS PASTABOS	9–35
METINIS PRANEŠIMAS	36–74

Nepriklausomo auditoriaus išvada

AB „Stumbras“ akcininkams

Išvada apie finansinę atskaitomybę

Mes atlikome čia pridėtos, 5 – 35 puslapiuose pateiktos, AB „Stumbras“ (toliau – Bendrovė) finansinės atskaitomybės, kurią sudaro 2007 m. gruodžio 31 d. balansas ir susijusios tuomet pasibaigusių metų pelno (nuostolių), nuosavo kapitalo pokyčių, pinigų srautų ataskaitos bei apibendrinti reikšmingi apskaitos principai ir kitos aiškinamosios pastabos, auditą.

Vadovybės atsakomybė už finansinę atskaitomybę

Vadovybė atsakinga už šios finansinės atskaitomybės parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje. Ši atsakomybė apima: vidaus kontrolės sistemos, skirtos finansinės atskaitomybės parengimui ir teisingam pateikimui be reikšmingų netikslumų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, sukūrimą, įdiegimą ir palaikymą; tinkamų apskaitos principų pasirinkimą ir taikymą; ir pagal aplinkybes tinkamų apskaitinių įvertinimų atlikimą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga – remiantis atliktu auditu, pareikšti apie šią finansinę atskaitomybę savo nuomonę. Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus. Šie standartai reikalauja, kad mes laikytumėmės profesinės etikos reikalavimų bei planuotume ir atliktume auditą taip, kad galėtume pagrįstai įsitikinti, jog finansinėje atskaitomybėje nėra reikšmingų netikslumų.

Audito metu atliekamos procedūros, skirtos gauti audito įrodymus, patvirtinančius sumas ir atskleidimus finansinėje atskaitomybėje. Pasirinktos procedūros priklauso nuo auditoriaus profesinio sprendimo bei reikšmingų netikslumų dėl apgaulės ar klaidos finansinėje atskaitomybėje rizikos įvertinimo. Įvertindamas riziką, auditorius atsižvelgia į vidaus kontrolės, susijusias su finansinės atskaitomybės parengimu ir teisingu pateikimu tam, kad galėtų nustatyti toms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad pareikštų nuomonę apie vidaus kontrolių efektyvumą. Audito metu taip pat įvertinamas taikytų apskaitos principų tinkamumas, vadovybės atliktų apskaitinių įvertinimų pagrįstumas bei bendras finansinės atskaitomybės pateikimas.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nuomonė

Mūsų nuomone, finansinė atskaitomybė pateikia tikrą ir teisingą AB „Strumbras“ 2007 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties bei tuomet pasibaigusių metų jos veiklos rezultatų ir pinigų srautų vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikymui Europos Sąjungoje.

Išvada apie kitą įstatymų reikalaujamą pateikti informaciją

Be to, mes perskaitėme 36 – 74 puslapiuose pateiktą metinį pranešimą už 2007 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus ir nepastebėjome jokių reikšmingų jame pateiktos finansinės informacijos neatitikimų lyginant su 2007 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų audituota finansine atskaitomybe.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

Christopher C. Butler
Partneris

Vilnius, Lietuvos Respublika
2008 m. kovo 21 d.

Rasa Radzevičienė
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000377

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

Balansas

	Pastaba	Gruodžio 31 d.	
		2007	2006
TURTAS			
Ilgalaikis turtas			
Ilgalaikis materialusis turtas	7	35 166	25 113
Nematerialusis turtas	8	951	563
Parduoti turimas finansinis turtas		15	15
Ilgalaikės gautinos sumos ir ateinančių laikotarpių sąnaudos	10	58	78
		<u>36 190</u>	<u>25 769</u>
Trumpalaikis turtas			
Atsargos	11	15 164	13 242
Prekybos ir kitos gautinos sumos ir išankstiniai apmokėjimai	12	83 699	46 553
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	13	22 228	39 157
		<u>121 091</u>	<u>98 952</u>
Ilgalaikis turtas skirtas pardavimui	23	-	162
		<u>121 091</u>	<u>99 114</u>
		<u>157 281</u>	<u>124 883</u>
Turto iš viso			
NUOSAVYBĖ			
Bendrovės akcininkams tenkantis kapitalas ir rezervai			
Akcinis	14	40 000	40 000
Rezervai	15	1 985	4 990
Nepaskirstytas pelnas		34 464	20 692
Akcininkų nuosavybės iš viso		<u>76 449</u>	<u>65 682</u>
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Ilgalaikiai įsipareigojimai			
Paskolos	17	12 691	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	9	78	56
		<u>12 769</u>	<u>56</u>
Trumpalaikiai įsipareigojimai			
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	16	56 568	33 749
Paskolos	17	4 231	21 923
Pelno mokesčio įsipareigojimai		5 546	3 473
Atidėjiniai kitiems įsipareigojimams	18	1 718	-
		<u>68 063</u>	<u>59 145</u>
Įsipareigojimų iš viso		<u>80 832</u>	<u>59 201</u>
		<u>157 281</u>	<u>124 883</u>

5–35 puslapiuose pateikta finansinė atskaitomybė Generalinis direktorius ir Finansų direktorius patvirtino 2008 m. kovo 21 d.

Česlovas Matulevičius
 Generalinis Direktorius

Voldemaras Kallo
 Finansų direktorius

9–35 puslapiuose pateiktos pastabos sudaro neatskiriamą šios finansinės atskaitomybės dalį.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

Pelno (nuostolių) ataskaita

	Pastaba	Gruodžio 31 d. pasibaigę metai	
		2007	2006
Tęsiama veikla:			
Pardavimai	6	168 511	101 943
Pardavimo savikaina	19	(85 605)	(52 123)
Bendrasis pelnas		82 906	49 820
Kitas pelnas (nuostolis), grynąja verte		(49)	(35)
Pardavimo ir rinkodaros sąnaudos	19	(15 065)	(9 751)
Administracinės sąnaudos	19	(27 424)	(17 040)
Kitos pajamos	20	1 713	1 839
Kitos sąnaudos	19	(328)	(885)
Veiklos pelnas		41 753	23 948
Finansinės veiklos pajamos	21	365	190
Finansinės veiklos sąnaudos	21	(1 033)	(984)
Pelnas prieš apmokestinimą		41 085	23 154
Pelno mokestis	22	(8 318)	(4 631)
Pelnas už metus iš tęsiamos veiklos		32 767	18 523
Nutraukta veikla:			
Pelnas (nuostolis) už metus iš nutrauktos veiklos	23	-	1 363
Pelnas už laikotarpį		32 767	19 886
Vienai akcijai tenkantis paprastas ir sumažintas pelnas už Bendrovės akcininkams priskirtiną pelną iš tęsiamos veiklos per metus (Lt vienai akcijai)	24	0,82	0,47
Vienai akcijai tenkantis paprastas ir sumažintas pelnas už Bendrovės akcininkams priskirtiną pelną iš nutrauktos veiklos per metus (Lt vienai akcijai)	24	-	0,03

9–35 puslapiuose pateiktos pastabos sudaro neatskiriamą šios finansinės atskaitomybės dalį.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

	Pastaba	Akcinis	Rezervai	Nepaskirstytas pelnas	Akcininkų nuosavybės iš viso
Likutis 2006 m. sausio 1 d.		39 685	-	23 655	63 340
Pelnas už laikotarpį		-	-	19 886	19 886
Pripažintų pajamų už 2006 iš viso		39 685	-	43 541	83 226
Akcinio kapitalo didinimas	14	315	-	-	315
Pervesta į privalomąjį rezervą	15	-	990	(990)	-
Pervesta į rezervus	15	-	4 000	(4 000)	-
Dividendai už 2005 m.		-	-	(17 859)	(17 859)
Likutis 2006 m. gruodžio 31 d.		40 000	4 990	20 692	65 682
Likutis 2007 m. sausio 1 d.		40 000	4 990	20 692	65 682
Pelnas už laikotarpį		-	-	32 767	32 767
Pripažintų pajamų už 2007 iš viso		40 000	4 990	53 459	98 449
Pervesta į privalomąjį rezervą	15	-	995	(995)	-
Pervesta iš rezervų	15	-	(4 000)	4 000	-
Dividendai už 2006 m.	25	-	-	(22 000)	(22 000)
Likutis 2007 m. gruodžio 31 d.		40 000	1 985	34 464	76 449

9–35 puslapiuose pateiktos pastabos sudaro neatskiriama šios finansinės atskaitomybės dalį.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

Pinigų srautų ataskaita

	Pastaba	Gruodžio 31 d. pasibaigę metai	
		2007	2006
Įprastinė veikla			
Pinigų srautai iš įprastinės veiklos	26	32 752	19 338
Gautos palūkanos		888	3 465
Sumokėtos palūkanos		(1 033)	(984)
Sumokėtas pelno mokestis		(6 224)	(822)
Grynieji pinigų srautai iš įprastinės veiklos		26 383	20 997
Investicinė veikla			
Ilgalaikio materialiojo turto pirkimai	7	(15 923)	(6 400)
Pajamos iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo	26	248	503
Nematerialiojo turto pirkimai	8	(652)	(248)
Susijusioms šalims suteiktos paskolos		(50 100)	(15 000)
Paskolų grąžinimai iš susijusių šalių		50 100	48 399
Grynieji pinigų srautai iš investicinės veiklos		(16 327)	27 254
Finansinė veikla			
Pajamos už išleistas akcijas		-	315
Sugrąžintos paskolos		(5 000)	(4 231)
Bendrovės akcininkams išmokėti dividendai		(21 985)	(17 852)
Grynieji pinigų srautai iš finansinės veiklos		(26 985)	(21 768)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų grynasis padidėjimas (sumažėjimas)			
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	13	(16 929)	26 483
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	13	39 157	12 674
		22 228	39 157

9–35 puslapiuose pateiktos pastabos sudaro neatskiriama šios finansinės atskaitomybės dalį.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

Finansinės atskaitomybės pastabos

1. Bendroji informacija

AB „Stumbras“ (toliau – Bendrovė) įregistruota kaip akcinė bendrovė 1990 m. gruodžio 17 d. pagal Lietuvos Respublikos įstatymus. Bendrovės kodas – 132082782. Bendrovės akcijos įtrauktos į Nacionalinės vertybinių popierių biržos Einamąjį sąrašą. Bendrovės akcininkai yra:

	2007 m. gruodžio 31 d.	2006 m. gruodžio 31 d.
UAB „Mineraliniai vandenys“	93,30%	98,35%
Kitos	6,70%	1,65%

Bendrovės pagrindinė patronuojanti įmonė yra Koncernas MG Baltic, įregistruotas Lietuvoje. 100 proc. Koncerno „MG Baltic“ akcijų priklauso p. Dariui Juozui Mockui.

Bendrovė įregistruota ir įsikūrusi Kaune. Jos būstinė registruota adresu:

K.Būgos 7
LT-44355 Kaunas
Lietuva

Bendrovė užsiima stipriųjų alkoholinių gėrimų gamyba ir prekyba.

2007 m. gruodžio 31 d. Bendrovėje dirbo 364 darbuotojai (2006 m. gruodžio 31 d. – 299).

2004 m. gruodžio 31 d. Bendrovė turėjo gamyklas šiuose Lietuvos miestuose: Kaune, Antanave, Balbieriškyje ir Šilutėje. 2005 m. gruodį Bendrovė atskyrė savo veiklą, toliau tęsdama stipriųjų alkoholinių gėrimų gamybą kaip AB „Stumbras“ Kaune ir įsteigdama naują įmonę AB „Biofuture“ žemės ūkio kilmės nedenatūruoto etilo alkoholio ir denatūruoto etilo alkoholio gamybai Šilutėje. Veiklos atskyrimas buvo įvykdytas, perleidžiant atskiriamos įmonės akcijas Bendrovės esamiems akcininkams. Visos Bendrovės akcijos, kurių kiekvienos nominali vertė lygi 4 Lt, buvo iškeistos į tą patį kiekį AB „Biofuture“ akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė lygi 3 Lt. Bendrovės akcininkai taip pat pasiliko tą patį Bendrovės akcijų kiekį, kurių kiekvienos nominali vertė lygi 1 Lt.

2. Pagrindinių apskaitos principų apibendrinimas

Pagrindiniai apskaitos principai, kuriais vadovaujantis buvo parengta ši finansinė atskaitomybė, išdėstyti toliau. Šie apskaitos principai buvo nuosekliai taikomi visiems pateiktiems metų laikotarpiams, jeigu nenurodyta kitaip.

2.1 Rengimo pagrindas

Ši AB „Stumbras“ finansinė atskaitomybė parengta pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikymui Europos Sąjungoje.

Ši finansinė atskaitomybė parengta remiantis istorinės savikainos samprata, išskyrus parduoti turimą finansinį turtą.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

2.1 Rengimo pagrindas (tęsinys)

Rengiant finansinę atskaitomybę pagal TFAS reikalavimus, reikia atlikti svarbius apskaitinius vertinimus. Taip pat vadovybei tenka priimti sprendimus, susijusius su Bendrovės taikomais apskaitos principais. Sritis, kuriose tenka priimti reikšmingus ir sudėtingus sprendimus, arba sritys, kuriose daromos prielaidos ir taikomi apskaitiniai vertinimai turi reikšmingos įtakos finansinei atskaitomybei, aprašytos 4-oje pastaboje.

Standartai, standartų pakeitimai bei interpretacijos, galiojantys 2007 metais:

TFAS 7 „Finansinės priemonės: atskleidimas“, taikomas metiniams finansinės atskaitomybės laikotarpiams, prasidedantiems nuo ar po 2007 m. sausio mėn., bei papildomi pakeitimai TAS 1 „Finansinės atskaitomybės pateikimas – Kapitalo atskleidimai“ buvo taikomi Bendrovei 2007 metais. TFAS 7 numato naujus atskleidimus, patobulinančius informaciją apie finansines priemones, įtraukiant kiekybinius rizikos pozicijų aspektus bei rizikos valdymo metodus. Nauji kiekybiniai atskleidimai pateikia informaciją apie rizikos pozicijų apimtį, kuri pagrįsta vidine informacija, pateikiama vadovybei. Kokybiniai ir kiekybiniai atskleidimai apima kredito rizikos poziciją, likvidumo ir rinkos riziką, taip pat rinkos rizikos jautrumo analizę. TAS 1 pakeitimai numato kapitalo lygio bei kapitalo valdymo būdų atskleidimus. Naujieji atskleidimai yra pateikti šiose finansinėse ataskaitose.

(b) Standartai, jų pakeitimai ir interpretacijos, galiojantys 2007 m., tačiau neaktualūs Bendrovės veiklai:

Zemiau išvardyti standartai, jų pakeitimai ir interpretacijos, kuriuos privaloma taikyti ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo ar po 2007 m. sausio 1 d., tačiau kurie nėra aktualūs Bendrovės veiklai:

- TFAS 4 „Draudimo sutartys“.
- TFAS IK Interpretacija 7 „Perskaičiavimo metodo pagal TAS 29 „Finansinė atskaitomybė hiperinfliacijos sąlygomis“ taikymas“.
- TFAS IK Interpretacija 8 „2-ojo TFAS taikymo sritis“.
- TFAS IK Interpretacija 9 „Įterptųjų išvestinių finansinių priemonių kartotinis įvertinimas“.
- TFAS IK Interpretacija 10 „Tarpinė finansinė atskaitomybė ir vertės sumažėjimas“.

(c) Paskelbti standartai, standartų pakeitimai ir interpretacijos, kurie negaliojo 2007 m. ir nebuvo pradėti taikyti anksčiau laiko:

- TAS 1 „Finansinių ataskaitų pateikimas“, taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo ar po 2009 m. sausio mėn. 1 d. Bendrovė pradės taikyti šį standartą 2009 m. sausio 1 d., tačiau nenumatoma, kad ji turės įtakos Bendrovės atskaitomybei.
- TAS 23 (pakeistas) „Skolinimosi kaštai“, įsigalioja 2009 m. sausio mėn. 1 d. Bendrovė taikys šį standartą nuo 2009 m. sausio mėn. 1 d., dabartinė apskaitos politika, susijusi su skolinimosi kaštais, bus pakeista.
- TAS 27 „Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos“, peržiūrėta 2008 m. sausio mėn. ir galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo ar po 2009 m. liepos mėn. 1 d. Vadovybės nuomone, šis standartas nėra aktualus Bendrovės veiklai.
- Finansiniai instrumentai bei įsipareigojimai atsirandantys dėl likvidacijos – TAS 32 ir TAS 1 Pakeitimas, įsigalioja 2009 m. sausio mėn. 1 d. Vadovybės nuomone, šis standartas nėra aktualus Bendrovės veiklai.
- TFAS 3 „Verslo jungimai“, peržiūrėta 2008 m. sausio mėn. ir galioja verslo jungimams, kurių įsigijimo data yra pirmas metinis laikotarpis, prasidedantis nuo ar po 2009 m. liepos mėn. 1 d. Vadovybės nuomone, šis standartas nėra aktualus Bendrovės veiklai.
- Nuosavybės teisių perdavimo sąlygos ir jų atšaukimas – TFAS 2 „Akcijomis paremti mokėjimai“ pakeitimas, paskelbtas 2008 m. sausį, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo ar po 2008 m. sausio 1 d. Vadovybės nuomone, šis standartas nėra aktualus Bendrovės veiklai.
- TFAS 8 „Veiklos segmentai“, galioja nuo 2009 m. sausio 1 d. Vadovybės nuomone, šis standartas nėra aktualus Bendrovės veiklai.
- TFAS IK Interpretacija 11 „TFAS 2 – grupės ir nuosavų akcijų sandoriai, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo ar po 2007 m. kovo mėn. 1 d. Vadovybės nuomone, šis standartas nėra aktualus Bendrovės veiklai.“
- TFAS IK Interpretacija 12 „Paslaugų koncesijų susitarimai“, galioja nuo 2007 m. sausio mėn. 1 d. Vadovybės nuomone, šis standartas nėra aktualus Bendrovės veiklai.
- TFAS IK Interpretacija 13 „Klientų lojalumo programos“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo ar po 2008 m. liepos mėn. 1 d. Ši interpretacija nėra aktualu Bendrovei.
- TFAS IK Interpretacija 14 „TAS 19 – Nustatytų išmokų turto ribojimas, minimalūs finansavimo reikalavimai ir jų sąveika“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo ar po 2008 m. sausio mėn. 1 d. Vadovybės nuomone, šis standartas nėra aktualus Bendrovės veiklai.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

TFAS IK Interpretacijos 12, 13, 14, ir pakeisti TAS 1, 23, 27, 32 bei pakeistas TFAS 2 ir peržiūrėtas TFAS 3 dar nėra patvirtinti ES.

2.2 Informacija apie segmentus

Verslo segmentas – tai turto ir veiklos grupė, kurioje gaminami produktai ar teikiamos paslaugos ir kurios rizika ir pelningumas skiriasi nuo kitų įmonės verslo segmentų. Geografiniame segmente gaminami produktai ar teikiamos paslaugos tam tikroje geografinėje ekonominėje aplinkoje, kurios rizika ir pelningumas skiriasi nuo kitoje geografinėje ekonominėje aplinkoje veikiančių segmentų.

2.3 Užsienio valiutų perskaičiavimas

(a) Funkcinė ir pateikimo valiuta

Straipsniai Bendrovės finansinėje atskaitomybėje įvertinti pirminės ekonominės aplinkos, kurioje įmonė vykdo veiklą, valiuta (toliau – funkcinė valiuta). Finansinėje atskaitomybėje sumos parodytos Lietuvos litais (Lt), kuri yra Bendrovės funkcinė ir pateikimo valiuta.

Nuo 2002 m. vasario 2 d. litas susietas su euru santykiu 3,4528 Lt = 1 euras.

(b) Sandoriai ir likučiai

Sandoriai užsienio valiuta perskaičiuojami į funkcinę valiutą naudojant valiutų kursus, galiojančius sandorių atlikimo dieną. Pelnas ir nuostoliai, atsirandantys vykdant atsiskaitymus, susijusius su šiais sandoriais, bei perskaičiuojant piniginius turto bei įsipareigojimų likučius, išreikštus užsienio valiutomis, pagal metų pabaigoje galiojančius kursus, apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2.4 Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina, sumažinta sukaupto nusidėvėjimo ir vertės sumažėjimo suma. Žemė apskaitoma įsigijimo savikaina, atėmus vertės sumažėjimo sumą. Savikaina apima išlaidas, tiesiogiai priskirtinas turto įsigijimui.

Vėliau patirtos išlaidos pridedamos prie turto apskaitinės vertės arba pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tuo atveju, jeigu tikėtina, kad ateityje Bendrovė iš šio turto gaus ekonominės naudos ir šio turto savikaina gali būti patikimai įvertinta. Visos kitos remonto ir priežiūros išlaidos pripažįstamos sąnaudomis pelno (nuostolių) ataskaitoje per tą finansinį laikotarpį, kuomet jos buvo patirtos.

Turto nusidėvėjimas apskaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą, nurašant turto įsigijimo vertę iki likvidacinės vertės per nustatytą naudingo tarnavimo laikotarpį. Taikomi šie naudingo tarnavimo laikotarpiai:

– Pastatai	15–20 metai
– Mašinos ir įrengimai	5–10 metai
– Transporto priemonės	6–10 metai
– Kitas ilgalaikis materialusis turtas	3–5 metai

Turto likvidacinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai peržiūrimi ir prireikus koreguojami kasmet, kiekvienų metų pabaigoje.

Jeigu turto apskaitinė vertė viršija jo nustatytą atsiperkamąją vertę, apskaitinė vertė nedelsiant sumažinama iki turto atsiperkamosios vertės (žr. 2.6 pastabą).

Pelnas arba nuostoliai, perleidus ilgalaikį materialųjį turtą, yra apskaičiuojami gautas pajamas lyginant su perleisto turto apskaitine verte. Pelno (nuostolių) ataskaitoje parodomas sandorio rezultatas.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

2.5 Nematerialusis turtas

(a) Patentai ir licencijos

Patentai ir licencijos pripažįstami savikaina. Jiems yra nustatytas ribotas naudingo tarnavimo laikotarpis ir jie apskaitomi savikaina, sumažinta sukauptos amortizacijos ir vertės sumažėjimo suma. Amortizacija skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą, siekiant paskirstyti patentų ir licencijų savikainą per įvertintą naudingo tarnavimo laikotarpį (3 metai).

(b) Programinė įranga

Įsigytos kompiuterių programinės įrangos licencijos kapitalizuojamos remiantis su konkrečių programinių įrangų įsigijimu ir parengimu naudojimui susijusiomis išlaidomis. Šios išlaidos amortizuojamos per jų įvertintą naudingo tarnavimo laikotarpį (3 metai).

Išlaidos, susijusios su programinės įrangos kūrimu ir priežiūra, pripažįstamos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kuriuo jos yra patiriamos.

2.6 Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Neamortizuojamas turtas su neribotu naudingo tarnavimo laikotarpiu kiekvienais metais peržiūrimas, siekiant nustatyti, ar nesumažėjusi jo vertė, kuomet tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai liudija, kad turto apskaitinė vertė gali būti neatgautina. Amortizuojamas turtas peržiūrimas, siekiant nustatyti jo vertės sumažėjimą, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai liudija, kad turto apskaitinė vertė gali būti neatgautina. Suma, kuria turto apskaitinė vertė viršija jo atsiperkamąją vertę, pripažįstama vertės sumažėjimo nuostoliu. Atsiperkamoji vertė yra turto tikroji vertė, atėmus pardavimo sąnaudas, arba naudojimo vertė, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra didesnė. Nustatant turto vertės sumažėjimą, turtas yra sugrupuojamas į mažiausias grupes, kurių atžvilgiu galima nustatyti atskirus pinigų srautus (pinigų srautus sukurančius vienetus). Nefinansinis turtas, išskyrus prestižą, kurio vertė sumažėjo, peržiūrimas galimam vertės sumažėjimo atstatymui kiekvienos atskaitomybės parengimo dieną.

2.7 Finansinis turtas

Bendrovė klasifikuoja savo finansinį turtą į šias grupes: paskolos ir gautinos sumos, ir parduoti turimas finansinis turtas. Klasifikavimas priklauso nuo įsigyto finansinio turto paskirties ir nuo to, ar investicijos kotiruojamos aktyvioje rinkoje. Vadovybė nustato finansinio turto klasifikaciją jo pirmojo apskaitymo metu.

(a) Paskolos ir gautinos sumos

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais ar kitaip nustatomais mokėjimais, kurios nekotiruojamos aktyvioje rinkoje bei nėra numatytos prekybai. Jos pripažįstamos trumpalaikiu turtu, išskyrus tas paskolas ir gautinas sumas, kurių gražinimo laikotarpis yra ilgesnis nei 12 mėnesių po balanso parengimo dienos. Pastarosios priskiriamos prie ilgalaikio turto ir apskaitomos balanse ilgalaikių gautinų sumų ir ateinančių laikotarpių sąnaudų straipsniuose. Paskolos ir gautinos sumos apskaitomos prekybos ir kitų gautinų sumų, ir išankstinių apmokėjimų balanso straipsnyje (žr. 2.9 pastaba).

(b) Parduoti turimas finansinis turtas

Parduoti turimas finansinis turtas yra neišvestinis finansinis turtas, kuris arba priskiriamas prie šios grupės, arba nepriskiriamas prie jokių kitų grupių. Jis pripažįstamas ilgalaikiu turtu, nebent vadovybė ketina parduoti investiciją arba investicijos terminas pasibaigia per 12 mėnesių nuo balanso parengimo dienos ir tokiu atveju jis pripažįstamas trumpalaikiu turtu.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

2.7 Finansinis turtas (tęsinys)

Įprasti investicijų pirkimai ir pardavimai pripažįstami sandorio dieną, t.y. tuomet, kai Bendrovė įsipareigoja pirkti ar parduoti turtą. Pradžioje investicijos pripažįstamos tikrąja verte pridėjus sandorio sąnaudas, jeigu finansinis turtas nėra apskaitomas tikrąja verte per pelno (nuostolių) ataskaitą. Investicijos nebepripažįstamos, kuomet baigėsi teisių gauti pinigų srautus iš investicijų terminas arba jos buvo perduotos ir Bendrovė iš esmės perdavė visas su nuosavybe susijusias rizikas ir jos teikiamą naudą. Parduoti turimas finansinis turtas ir finansinis turtas apskaitomas tikrąja verte per pelno (nuostolių) ataskaitą vėliau pripažįstami tikrąja verte. Paskolos ir gautinos sumos bei iki termino pabaigos laikomos investicijos apskaitomos amortizuota savikaina, taikant faktinės palūkanų normos metodą.

Piniginių vertybinių popierių užsienio valiuta, priskirtų parduoti turimam finansiniam turtui, tikrosios vertės pasikeitimai analizuojami tarp valiutų perskaičiavimo skirtumų, atsiradusių dėl vertybinių popierių amortizuotos savikainos pasikeitimų, bei kitų vertybinių popierių apskaitinės vertės pasikeitimų. Valiutų perskaičiavimo skirtumai pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje ir kiti apskaitinės vertės pasikeitimai pripažįstami nuosavybėje. Piniginių vertybinių popierių, priskirtų parduoti turimam finansiniam turtui, ir nepiniginių vertybinių popierių, priskirtų parduoti turimam finansiniam turtui, tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami nuosavybėje.

Kuomet parduoti turimam finansiniam turtui priskirti vertybiniai popieriai parduodami ar sumažėja jų vertė, sukaupti tikrosios vertės koregavimai, pripažinti nuosavybėje, apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnyje „pelnas ir nuostoliai iš investicinių vertybinių popierių“. Palūkanos už parduoti turimus vertybinius popierius, apskaičiuotos taikant faktinės palūkanų normos metodą, pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje. Dividendai už parduoti turimas nuosavybės finansines priemones pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje, kuomet nustatoma Bendrovės teisė gauti jų išmokėjimus.

Kotiruojamų investicijų tikrosios vertės paremtos dabartinėmis rinkos pardavimo kainomis. Jeigu tam tikro finansinio turto (ir nelistinguojamų vertybinių popierių) rinka nėra aktyvi, Bendrovė nustato tikrąją vertę vadovaudamasi vertinimo metodais. Tokie vertinimo metodai apima naudojimąsi neseniai įvykusiais sandoriais rinkos sąlygomis bei kitomis priemonėmis, kurios iš esmės nesiskiria, diskontuotų pinigų srautų analizę bei opcijų kainodaros modelius,, maksimaliai pasinaudojant rinkos informacija ir kuo mažiau pasikliaujant konkrečios įmonės specifine informacija.

Kiekvieną balanso parengimo datą Bendrovė įvertina, ar nėra objektyvių finansinio turto ar finansinio turto grupės vertės sumažėjimo įrodymų. Nuosavybės vertybinių popierių, priskirtų parduoti turimiems, atveju žymus ar užsitęsęs vertybinių popierių tikrosios vertės sumažėjimas žemiau jo savikainos yra laikomas vertybinių popierių vertės sumažėjimo požymiu. Jeigu egzistuoja bet kuris iš šių įrodymų parduoti turimam finansiniam turtui, sukauptas nuostolis, lygus skirtumui tarp įsigijimo savikainos ir dabartinės tikrosios vertės, atėmus to finansinio turto vertės sumažėjimo nuostolį, anksčiau pripažintą pelno (nuostolių) ataskaitoje, perkeliamas iš nuosavybės ir pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje. Pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažintas nuosavybės priemonių vertės sumažėjimo nuostolis neatstatomas per pelno (nuostolių) ataskaitą. Jeigu per kitą laikotarpį skolos priemonės, priskirtos parduoti turimai, tikroji vertė padidėja ir toks padidėjimas gali būti objektyviai siejamas su įvykio atsiradimu po to, kai buvo pripažintas vertės sumažėjimo nuostolis pelno (nuostolių) ataskaitoje, vertės sumažėjimo nuostolis atstatomas, o atstatymo suma pripažįstama pelno (nuostolių) ataskaitoje. Prekybos gautinų sumų patikrinimas, siekiant nustatyti, ar nesumažėjusi jų vertė, aprašytas 2.9 pastaboje.

2.8 Atsargos

Atsargos pripažįstamos savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra mažesnė. Savikaina nustatoma pagal FIFO metodą. Pagamintos produkcijos ir nebaigtos gamybos savikaina apima žaliavas, tiesiogines darbo išlaidas, kitas tiesiogines sąnaudas ir susijusias gamybos pridėtines išlaidas (remiantis įprastiniu pajėgumu). Į savikainą neįeina skolinimosi išlaidos. Grynoji galimo realizavimo vertė yra įvertinta pardavimo kaina, esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus priskirtinas kintamas pardavimo sąnaudas.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

2.9 Prekybos gautinos sumos

Prekybos gautinos sumos pradžioje pripažįstamos gautinos sumos tikraja verte, o vėliau amortizuota savikaina, nustatoma taikant faktinės palūkanų normos metodą. Amortizuota savikaina yra suma, kuria gautina suma buvo pradžioje pripažinta, atėmus sugrąžintas sumas, pridėjus sukauptas palūkanas ir atėmus bet kokius nurašymus dėl vertės sumažėjimo. Atidėjimas prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimui suformuojamas, kuomet yra objektyvių įrodymų, kad Bendrovė nesugebės susigrąžinti gautinų sumų iki nustatyto termino. Reikšmingi skolininko finansiniai sunkumai, tikimybė, kad skolininkas bankrutuos arba bus įvykdyta finansinė reorganizacija, taip pat mokėjimų nevykdymas ar uždelsimas – tai prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimo požymiai. Atidėjimo suma apskaičiuojama iš turto apskaitinės vertės atėmus įvertintų būsimų pinigų srautų, diskontuotų faktine palūkanų norma, dabartinę vertę. Atidėjimo suma pripažįstama pelno (nuostolių) ataskaitoje administracinių sąnaudų straipsnyje.

2.10 Ilgalaikis turtas skirtas pardavimui

Ilgalaikis turtas priskiriamas pardavimui skirtam turtui ir apskaitomas žemesniąja iš apskaitinės vertės arba tikrosios vertės, atėmus pardavimo išlaidas, jeigu apskaitinė vertė iš esmės atgaunama iš pardavimo sandorio, o ne iš nepertraukiamo naudojimo.

2.11 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigų srautų ataskaitoje pinigai ir pinigų ekvivalentai apima pinigus kasoje, indėlius bankuose iki pareikalavimo ir kitas trumpalaikes labai likvidžias investicijas, kurių terminas yra ne ilgesnis kaip trys mėnesiai.

2.12 Akcinis kapitalas

Paprastosios akcijos apskaitomos nuosavybėje.

2.13 Prekybos mokėtinos sumos

Prekybos mokėtinos sumos pradžioje pripažįstamos tikraja verte, o vėliau vertinamos amortizuota savikaina, taikant faktinės palūkanų normos metodą.

2.14 Paskolos

Paskolos pradžioje apskaitomos tikraja verte, atėmus patirtas sandorio išlaidas. Vėliau paskolos apskaitomos amortizuota savikaina. Bet koks skirtumas, susidaręs tarp pradžioje pripažintos sumos ir išpirkimo vertės, pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje per skolinimosi laikotarpį, taikant faktinės palūkanų normos metodą.

Paskolos priskiriamos prie trumpalaikių įsipareigojimų, nebent Bendrovė turi besąlyginę teisę atidėti įsipareigojimo įvykdymą ne mažiau kaip 12 mėnesių po balanso parengimo dienos.

2.15 Atidėtasis pelno mokestis

Atidėtasis pelno mokestis apskaitomas taikant įsipareigojimų metodą laikiniams skirtumams, susidarantiems tarp turto ir įsipareigojimų mokesčių bazės ir jų balansinės vertės finansinėje atskaitomybėje. Atidėtasis pelno mokestis nepripažįstamas, jeigu jis susidaro dėl kitų nei verslo sujungimo būdu atsiradusio turto ar įsipareigojimų pirminio pripažinimo, kuris sandorio metu neturėjo jokios įtakos nei apskaitiniam, nei apmokestinamam pelnui ar nuostoliui. Atidėtasis pelno mokestis apskaičiuojamas taikant balanso parengimo dienai patvirtintus arba iš esmės patvirtintus mokesčių tarifus (ir įstatymus), kuriuos numatoma taikyti, kuomet bus realizuojamas susijęs atidėtojo pelno mokesčio turtas arba įvykdomas atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas.

Atidėtasis pelno mokesčio turtas yra pripažįstamas tokia apimtimi, kokia yra tikėtina, kad ateityje bus gautas apmokestinamasis pelnas, kurio pakaks laikiniams skirtumams panaudoti.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

2.16 Išmokos darbuotojams

(a) Socialinio draudimo įmokos

Bendrovė už savo darbuotojus moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau – Fondas) pagal nustatytą įmokų planą, vadovaujantis vietos teisiniais reikalavimais. Nustatytą įmokų planą – tai planas, pagal kurį Bendrovė moka fiksuoto dydžio įmokas į Fondą ir neturi teisinio ar konstruktyvaus įsipareigojimo toliau mokėti įmokas, jei Fondas neturi pakankamai turto, kad sumokėtų visas išmokas darbuotojams, susijusias su jų tarnyba dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbuotojų sąnaudų.

(b) Išėitinės kompensacijos

Išėitinės kompensacijos darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki jo įprasto išėjimo į pensiją arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išėiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Bendrovė pripažįsta išėitines išmokas tada, kai ji yra akivaizdžiai įpareigota nutraukti darbo santykius su esamais darbuotojais pagal detalų oficialų darbo santykių nutraukimo planą be galimybės jo atsisakyti arba įpareigota mokėti išėitines išmokas po to, kai jos buvo pasiūlytos už išėjimą iš darbo savo noru. Jei išėitinės išmokos tampa mokėtinos vėliau nei per 12 mėnesių nuo balanso datos, jos yra diskontuojamos iki dabartinės vertės.

2.17 Atidėjiniai

Atidėjiniai teismo ieškiniams pripažįstami tuomet, kai: Bendrovė turi dabartinį teisinį ar konstruktyvų įsipareigojimą dėl įvykių praeityje; daugiau tikėtina nei netikėtina, kad šiam įsipareigojimui įvykdyti teks panaudoti išteklius; įsipareigojimų suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjiniai nepripažįstami būsimiems veiklos nuostoliams.

Atidėjiniai įvertinami dabartine verte sąnaudų, kurių tikėtina, kad prireiks įsipareigojimui įvykdyti, naudojant ikimokestinį tarifą, kuris atspindi pinigų laiko vertės ir konkrečiam įsipareigojimui būdingų rizikų dabartinius rinkos vertinimus. Atidėjinio padidėjimas per laikotarpį pripažįstamas palūkanų sąnaudomis.

2.18 Pajamų pripažinimas

Pardavimo pajamas sudaro už parduotas prekes ir suteiktas paslaugas gauto ar gautino atlygio tikroji vertė, atėmus pridėtinės vertės mokestį, akcizo mokestį, grąžinimus ir nuolaidas. Akcizo mokestis priskaičiuojamas, remiantis parduoto gryno etilo alkoholio kiekiu. Pajamos pripažįstamos tokiais būdais:

(a) Prekių pardavimo pajamos

Prekių pardavimo pajamos pripažįstamos tuomet, kai prekės buvo pristatytos pirkėjui, pirkėjas priėmė prekes ir yra pagrįstai užtikrintas susijusių gautinų sumų susigrąžinimas.

(b) Paslaugų pardavimo pajamos

Paslaugų pardavimo pajamos pripažįstamos tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuomet buvo suteiktos paslaugos, atsižvelgiant į konkretaus sandorio užbaigimą, įvertinamą remiantis faktiškai suteiktų paslaugų ir visų teiktinų paslaugų santykiu.

(c) Palūkanų pajamos

Palūkanų pajamos pripažįstamos proporcingai, taikant faktinės palūkanų normos metodą. Kuomet sumažėja gautinos sumos vertė, Bendrovė sumažina jos apskaitinę vertę iki atsiperkamosios vertės, kurią sudaro įvertinti būsimi pinigų srautai, diskontuoti priemonės pirmine faktine palūkanų norma, ir toliau atstato diskontą kaip palūkanų pajamas.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

2.19 Nuoma

Ilgalaikio materialiojo turto nuoma, kai nuomotojui lieka beveik visa rizika ir pelnas, susiję su nuosavybe, laikoma veiklos nuoma. Nuomos įmokos, sumokėtos arba gautos pagal veiklos nuomos sutartis, pripažįstamos sąnaudomis (pajamomis) pelno (nuostolių) ataskaitoje proporcingai per visą nuomos laikotarpį.

2.20 Dividendų paskirstymas

Dividendų paskirstymas Bendrovės akcininkams pripažįstamas įsipareigojimu Bendrovės finansinėje atskaitomybėje tuo laikotarpiu, kuomet dividendus patvirtina Bendrovės akcininkai.

2.21 Vyriausybės subsidijos

Vyriausybės suteiktos subsidijos pripažįstamos tikrąja verte, jeigu pagrįstai užtikrinama, kad subsidija bus gauta ir Bendrovė laikysis visų jai keliamų sąlygų. Nepiniginės vyriausybės subsidijos pripažįstamos jų nominalia verte.

Vyriausybės subsidijos, susijusios su sąnaudomis, yra atidedamos ir pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje per tokį laikotarpį, kurio reikia, siekiant suderinti jas su sąnaudomis, kurioms kompensuoti skirtos subsidijos.

3. Finansinės rizikos valdymas

3.1 Finansinės rizikos veiksniai

Vykdydama veiklą, Bendrovė susiduria su įvairiomis finansinėmis rizikomis: rinkos rizika (įskaitant valiutos riziką, palūkanų normos tikrosios vertės riziką, pinigų srautų palūkanų normos riziką ir kainos riziką), kredito rizika ir likvidumo rizika. Bendrovės bendra rizikos valdymo programa pagrindinį dėmesį skiria finansinių rinkų nuspėjamumui ir siekia sumažinti galimą neigiamą poveikį Bendrovės finansiniams veiklos rezultatams.

Rizikos valdymą vykdo vadovybė. Rašytiniai bendros rizikos valdymo principai nėra parengti.

Finansiniai instrumentai pagal kategorijas

Finansinių instrumentų apskaitos politika buvo taikoma tokiems straipsniams:

	2007 m. gruodžio 31 d.			2006 m. gruodžio 31 d.		
	Paskolos ir gautinos sumos	Pardavimui skirtas turtas	Viso	Paskolos ir gautinos sumos	Pardavimui skirtas turtas	Viso
Balanse pateiktas turtas						
Pardavimui skirtas finansinis turtas	-	15	15	-	15	15
Prekybos ir kitos gautinos sumos	79 980	-	79 980	44 687	-	44 687
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	22 228	-	22 228	39 157	-	39 157
	102 208	15	102 223	83 844	15	83 859

	2007 m. gruodžio 31 d.		2006 m. gruodžio 31 d.	
	Kiti finansiniai įsipareigojimai	Viso	Kiti finansiniai įsipareigojimai	Viso
Balanse pateikti įsipareigojimai				
Paskolos	16 922	16 922	21 923	21 923
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	23 109	23 109	14 231	23 109
	40 031	40 031	36 154	40 031

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

3.1 Finansinės rizikos veiksniai (tęsinys)

(a) Rinkos rizika

(i) Valiutų kursų svyravimo rizika

Bendrovė vykdo veiklą tarptautiniu mastu, tačiau valiutų kursų svyravimo rizika nėra reikšminga, kadangi tik keletas pirkimo ir pardavimo sandorių vykdomi JAV doleriai, Didžiosios Britanijos svarais sterlingais, Rusijos rubliais ir Lenkijos zlotais. Dėl pirkimų ir pardavimų, kurie vykdomi eurai, Bendrovė nepatiria valiutų kursų svyravimo rizikos, nes litas yra susietas su euru fiksuotu santykiu.

(ii) Kainos rizika

Bendrovė nesusiduria su finansinių priemonių kainos rizika, kadangi neturi reikšmingų finansinių priemonių, kurios galėtų būti jautrios tokiai rizikai.

(d) Pinigų srautų ir tikrosios vertės palūkanų normos rizika

Bendrovei palūkanų normos rizika išskyla dėl paskolų. Dėl paskolų, suteiktų su kintamomis palūkanų normomis, Bendrovei išskyla pinigų srautų palūkanų normos rizika. Per 2007 ir 2006 metus Bendrovės finansinės skolos su kintamomis palūkanų normomis buvo denominuotos eurai.

Bendrovė kasmet atlieka palūkanų normos rizikos analizę. Bendrovė apskaičiuoja poveikį nustatyto palūkanų normos pokyčio pelnui, atsižvelgdama į paskolų likučius metų pabaigoje ir palūkanų normos peržiūrėjimo terminus.

Remiantis atliktomis simuliacijomis, palūkanų normai padidėjus ar sumažėjus 0,5 proc., pelnas atitinkamai maksimaliai padidėtų arba sumažėtų 11 tūkst. Lt (2006 m. – 14 tūkst. Lt). Tai iš esmės nulemia padidėjusios ar sumažėjusios palūkanų išlaidos, patiriamos dėl gautų paskolų su kintama palūkanų norma.

Bendrovei neiškyla palūkanų normos tikrosios vertės rizika dėl terminuotų indėlių su fiksuota palūkanų norma, kadangi 2007 m. ir 2006 m. gruodžio 31 d. terminuoti indėliai buvo trumpalaikiai, kurių terminas buvo 4 dienos.

(b) Kredito rizika

Kredito rizika kyla dėl pinigų ir pinigų ekvivalentų bei iš pirkėjų gautinų sumų patiriamos kredito rizikos, įskaitant gautinų sumų likučius.

(i) Koncentracijos rizika

Koncentracijos rizika yra susijusi su prekybos gautinomis sumomis.

Lentelėje pateikiama kredito rizikos koncentracija.

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Prekybos gautinos sumos iš susijusių šalių (12 pastaba)	28 560	17 194
Kitos prekybos gautinos sumos (12 pastaba)	51 094	27 236
	<u>79 654</u>	<u>44 430</u>

(ii) Didžiausia kredito rizika

Lentelėje pateikiami visi Bendrovės balansiniai straipsniai, dėl kurių yra patiriama kredito rizika.

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	22 228	39 157
Prekybos ir kitos gautinos sumos ir išankstiniai apmokėjimai	83 699	46 553
Ilgalaikės gautinos sumos ir ateinančių laikotarpių sąnaudos	58	78
	<u>105 985</u>	<u>85 788</u>

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

3.1 Finansinės rizikos veiksniai (tęsinys)

(iii) Finansinio turto kredito kokybė

Bendrovė partneriais pasirenka tik didelę patirtį turinčias tarptautines finansų institucijas. Konservatyvus kredito rizikos valdymas ir priklausymas didesnei įmonių grupei padeda Bendrovei ir aukščiausius reitingus Lietuvoje turintiems bankams atrasti optimalius sprendimus.

Bendrovės pirkėjai yra tik stambūs gerą reputaciją, ilgametę patirtį turintys Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos prekybos centrai, kurių patikimumas yra aukštas ir kurį Bendrovė nuolat stebi. Pirkėjų kredito kokybę vertinama atsižvelgiant į jų finansinę padėtį, praėjusių laikotarpių veiklą ir kitus veiksnius, pasitelkiant įvairius informacijos šaltinius (spaudą, specializuotas internetines svetaines, kitų rinkos dalyvių skelbiamą informaciją ir pan.). Vykdydama pardavimus su užsienio pirkėjais Bendrovė naudoja įvairias kredito riziką mažinančias priemones, tokias kaip akredityvai. Iš pirkėjų gautinas sumas nuolat kontroliuoja Bendrovės vadovybė.

Lentelėje pateikiamos iš dešimties didžiausių pirkėjų gautinos sumos balanso parengimo dieną.

	2007	2006
Pirkėjas A	28 550	16 496
Pirkėjas B	17 728	6 156
Pirkėjas C	16 134	6 246
Pirkėjas D	727	403
Pirkėjas E	6 394	4 706
Pirkėjas F	4 847	3 218
Pirkėjas G	1 489	989
Pirkėjas H	1 706	509
Pirkėjas J	10	672
Pirkėjas K	339	277

Nepradelsto ir nenuvertėjusio finansinio turto kredito kokybė gali būti įvertinta naudojant išorinius kredito reitingus (jie nėra taikomi) arba informaciją apie įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę.

(i) Prekybos gautinos sumos (pirkėjai, kuriems netaikomi išoriniai kredito reitingai)

	2007	2006
1 grupė	79 335	39 209
2 grupė	319	5 221
	<u>79 654</u>	<u>44 430</u>

1 grupė – esami pirkėjai (daugiau nei 6 mėnesiai). Įsipareigojimų nevykdymo atvejų nebuvo.

2 grupė – esami pirkėjai (daugiau nei 6 mėnesiai). Keletas įsipareigojimų nevykdymo atvejų praeityje. Visi įsipareigojimai buvo pilnai įvykdyti.

(ii) Pinigai ir pinigų ekvivalentai bankuose (vertinimai atlikti remiantis ilgalaikio skolinimosi reitingais*)

	2007	2006
A	5 079	2 482
A+	17 142	6 675
AA-	7	30 000
	<u>22 228</u>	<u>39 157</u>

*-išoriniai kredito reitingai, nustatyti reitingų agentūros „Fitch Ratings“.

Praėjusiais metais nebuvo persvarstyti gražinimo terminai jokiam palūkanas uždirbančiam finansiniam turtui.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

3.1 Finansinės rizikos veiksniai (tęsinys)

(c) *Likvidumo rizika*

Konservatyvus likvidumo rizikos valdymas leidžia išlaikyti reikiamą grynujų pinigų kiekį, taip pat finansavimą pagal sutartas pakankamas kreditavimo priemones. Bendrovė siekia palaikyti finansavimo lankstumą, sudarydama kredito linijų sutartis.

Lentelėje pateikiama Bendrovės finansinių įsipareigojimų analizė. Įsipareigojimai suskirstyti pagal terminus, atsižvelgiant į balanso dieną likusį laikotarpį iki sutartyje numatyto termino pabaigos. Lentelėje pateiktos sumos apima sutartyje numatytus nediskontuotus pinigų srautus. Mokėtinos sumos ir kiti finansiniai įsipareigojimai, kurių įvykdymo terminas yra 3 mėnesiai arba mažiau, atitinka jų balansines vertes, kadangi diskontavimo poveikis nėra reikšmingas.

2007 m. gruodžio 31 d.	Mažiau nei 3 mėnesiai	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų
Paskolos	549	4 567	13 699	-
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	23 109	-	-	-
	23 658	4 567	13 699	-
2006 m. gruodžio 31 d.	Mažiau nei 3 mėnesiai	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų
Paskolos	935	21 704	-	-
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	14 231	-	-	-
	15 166	21 704	-	-

3.2 Kapitalo rizikos valdymas

Bendrovės kapitalo valdymo tikslai yra užtikrinti galimybes tęsti veiklą, siekiant uždirbti pelno savo akcininkams ir kitoms suinteresuotoms šalims ir palaikyti optimalią kapitalo struktūrą, mažinant kapitalo savikainą.

Norėdama palaikyti ar koreguoti kapitalo struktūrą, Bendrovė gali pakoreguoti akcininkams išmokamų dividendų sumą, gražinti kapitalą akcininkams, išleisti naujų akcijų arba parduoti turtą, kad sumažintų skolas.

Remiantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, akcinės bendrovės įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 100 tūkst. litų, o nuosavas kapitalas – ne mažesnis kaip 50 procentų bendrovės įstatinio kapitalo dydžio. 2007 m. gruodžio 31 d. ir 2006 m. gruodžio 31 d. Bendrovė įvykdė šiuos reikalavimus.

Bendrovės vadovybė kontroliuoja šiuos įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykius:

	2007	2006
Bendrasis likvidumo koeficientas (Trumpalaikis turtas/ Trumpalaikiai įsipareigojimai)	1,78	1,68
Skolų ir nuosavo kapitalo koeficientas (Įsipareigojimai/Nuosavybė)	1,06	0,90
Skolų koeficientas (Įsipareigojimai/Turtas)	0,51	0,47

3.3 Tikrosios vertės vertinimas

Finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama aktyvioje rinkoje (parduoti turimų vertybinių popierių), tikroji vertė nustatoma remiantis rinkos kainomis, galiojančiomis balanso parengimo dieną. Bendrovės turimo finansinio turto rinkos kainą sudaro dabartinė pasiūlos kaina.

Bendrovės balanse apskaitytos prekybos mokėtinos ir prekybos gautinos sumos turi būti apmokėtos per trumpesnę negu trijų mėnesių laikotarpį, todėl laikoma, kad jų tikroji vertė atitinka balansinę vertę. Bendrovei suteiktų paskolų palūkanų norma yra keičiama ne rečiau kaip kas tris mėnesius, todėl laikoma jog jų tikroji vertė atitinka balansinę vertę.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

4. Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai

Vertinimai ir sprendimai nuolat peržiūrimi ir įvertinami remiantis praeities patirtimi bei kitais veiksniais, įskaitant būsimų įvykių tikimybę, kuri laikoma pagrįsta tam tikromis aplinkybėmis.

4.1 Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir prielaidos

Bendrovė atlieka vertinimus ir daro prielaidas, susijusias su ateitimi. Atlikti apskaitiniai vertinimai iš esmės retai kada bus lygūs susijusiems faktiniams rezultatams. Vertinimai ir prielaidos, kuriems būdinga didelė rizika, kad bus reikšmingai koreguotos turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės per ateinančius finansinius metus, yra aprašyti toliau.

Mokesčių patikrinimai

Mokesčių inspekcija atliko išsamų mokesčių patikrinimą Bendrovėje už laikotarpį iki 2003 m. rugsėjo. Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 5 po ataskaitinių mokestinių metų iš eilės einančius metus patikrinti Bendrovės buhalterijos knygas ir apskaitos įrašus bei apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas. Bendrovės vadovybei nėra žinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų atsirasti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu, išskyrus tikėtiną ieškinio pateikimą, kuris sudaro 218 tūkst. Lt ir kuriam buvo suformuotas atidėjiny.

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas

Vadovybė nustato nusidėvėjimo terminus pastatams jų įsigijimo arba pastatymo metu ir kartą metuose peržiūri jų tinkamumą. Turto naudingo tarnavimo laikotarpiai nustatomi remiantis panašiam turtui praeityje nustatytais laikotarpiais, o taip pat ir būsimų įvykių, tokių kaip technologijos, Bendrovės veiklos pobūdžio ir vietos pasikeitimas, tikimybė, kuri gali turėti poveikį jų tarnavimo laikui.

Atidėjiniai įsipareigojimams

Atidėjinių įsipareigojimams dydis buvo nustatomas remiantis išmokų tikimybe ateityje.

4.2 Svarbūs sprendimai taikant Bendrovės apskaitos principus

Nutrauktos veiklos apskaita

2005 m. gruodį Bendrovė atskyrė savo veiklą, toliau tęsdama stipriųjų alkoholinių gėrimų gamybą kaip AB „Stumbras“ Kaune ir įsteigdama naują įmonę AB „Biofuture“ žemės ūkio kilmės nedematūruoto etilo alkoholio ir demetatūruoto etilo alkoholio gamybai Šilutėje. Veiklos atskyrimas buvo įvykdytas, perleidžiant atskiriamos įmonės akcijas Bendrovės esamiems akcininkams. Po perleidimo nebuvo pripažintas joks pelnas ar nuostolis, kadangi šis sandoris įvykdytas su Bendrovės akcininkais. Po atskyrimo, gamyklų Antanave, Balbieriškyje ir Šilutėje rezultatai buvo parodyti kaip nutraukta veikla, remiantis prielaida, kad atskyrimas pateikimo tikslams gali būti traktuojamas taip pat kaip atsisakymas pagal TFAS 5. Piniginiai dividendai apskaityti nuosavybėje ir finansinėje atskaitomybėje pripažinti suma, lygia grynojo turto, priskirtino atskirtai dukterinei įmonei, sumai atskyrimo dieną.

2006 metais iki galutinio reikiamų dokumentų įregistravimo ir patvirtinimo, leidžiančio naujai įsteigtai bendrovei AB „Biofuture“ vykdyti nedematūruoto ir demetatūruoto etilo alkoholio gamybą ir pardavimą, šią veiklą vykdė AB „Stumbras“. Su šia veikla susijusios pajamos ir sąnaudos buvo atskleistos nutrauktos veiklos rezultatuose.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

5. Palyginamieji skaičiai

Kur buvo būtina, palyginamieji praėjusio laikotarpio skaičiai buvo perklasifikuoti, kad atitiktų pateikimo pasikeitimus ataskaitiniais metais. Šių perklasifikavimų poveikis nurodytas žemiau:

Tūkst. Lt	2006
Sumažėjimas	
Ilgalaikis materialusis turtas	36
Padidėjimas	
Ilgalaikės gautinos sumos ir ateinančių laikotarpių sąnaudos	36
Tūkst. Lt	
Sumažėjimas	
Ilgalaikio materialaus turto įsigijimai	36

6. Informacija apie segmentus

(a) Pirminis segmentas – verslo segmentai

Bendrovės vykdoma veikla priskiriama vienam verslo segmentui – alkoholinių gėrimų gamyba ir pardavimas, o kitas atskaitomybėje pateiktinas segmentas – etanolio gamyba ir pardavimas – susijęs su nutraukta veikla.

(b) Antrinis segmentas – geografiniai segmentai

Bendrovės buveinės šalis yra Lietuva.

Pardavimai	2007	2006
Lietuva	153 193	94 701
Estija	4 578	907
Lenkija	3 305	1 561
Latvija	2 609	2 996
Kazachstanas	1 891	-
Izraelis	709	418
JAV	417	322
Prancūzija	199	-
Didžioji Britanija	196	100
Ispanija	192	119
Indija	189	
Denija	184	132
Bangladešas	131	32
Šiaurės Airija	117	79
Salvadoras	90	86
Graikija	88	108
Peru	83	-
Suomija	79	-
Jungtiniai Arabų Emyratai	62	84
Bulgarija	51	-
Kitos šalys	148	298
Iš viso	168 511	101 943

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

6. Informacija apie segmentus (tęsinys)

Pardavimo pajamos paskirstomos pagal šalį, kurioje įsikūrę pirkėjai.

Visas Bendrovės turtas yra Lietuvoje ir visos kapitalinės investicijos susijusios su Lietuva.

Pardavimo pajamų analizė pagal grupes

	2006	2006
Prekių pardavimo pajamos	167 679	100 534
Prekių perpardavimo pajamos	452	921
Paslaugų pardavimo pajamos	380	488
	<u>168 511</u>	<u>101 943</u>

7. Ilgalaikis materialusis turtas

	Žemė ir pastatai	Mašinos ir įrenginiai	Transporto priemonės	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
2006 m. sausio 1 d.						
Įsigijimo savikaina	11 644	28 362	1 781	5 757	108	47 652
Sukauptas nusidėvėjimas	(2 927)	(17 345)	(1 268)	(2 604)	-	(24 144)
Likutinė vertė	8 717	11 017	513	3 153	108	23 508

2006 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai

Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	8 717	11 017	513	3 153	108	23 508
Įsigijimai	-	1 862	1	389	4 148	6 400
Perleidimai	-	-	-	(524)	-	(524)
Perklasifikavimai	176	2 848	4	22	(3 050)	-
Perklasifikavimai į ilgalaikį turta, laikomą pardavimui	3	(96)	1	(7)	-	(99)
Nusidėvėjimas	(201)	(2 931)	(128)	(912)	-	(4 172)
Likutinė vertė laikotarpio pabaigoje	8 695	12 700	391	2 121	1 206	25 113

2006 m. gruodžio 31 d.

Įsigijimo savikaina	12 835	32 027	1 713	4 990	1 206	52 771
Sukauptas nusidėvėjimas	(4 140)	(19 327)	(1 322)	(2 869)	-	(27 658)
Likutinė vertė	8 695	12 700	391	2 121	1 206	25 113

2007 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai

Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	8 695	12 700	391	2 121	1 206	25 113
Įsigijimai	7 000	436	-	759	7 728	15 923
Perleidimai	-	-	-	(400)	-	(400)
Perklasifikavimai	1 648	7 159	6	26	(8 839)	-
Perklasifikavimai į ilgalaikį turta, laikomą pardavimui	-	(6)	-	-	-	(6)
Vertės sumažėjimas	-	(641)	-	(40)	-	(681)
Nusidėvėjimas	(213)	(3 161)	(129)	(1 280)	-	(4 783)
Likutinė vertė laikotarpio pabaigoje	17 130	16 487	268	1 186	95	35 166

2007 m. gruodžio 31 d.

Įsigijimo savikaina	21 484	30 944	1 593	3 485	95	57 601
Sukauptas nusidėvėjimas ir vertės sumažėjimas	(4 354)	(14 457)	(1 325)	(2 299)	-	(22 435)
Likutinė vertė	17 130	16 487	268	1 186	95	35 166

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

7. Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų paskirstymas:

	2007	2006
Parduotų prekių savikaina	2 980	2 623
Pardavimo ir rinkodaros sąnaudos	921	574
Administracinės sąnaudos	1 146	1 119
	<u>5 047</u>	<u>4 316</u>

Vertės sumažėjimas yra nustatomas pastatams ir įrangai, kurie nebenaudojami Bendrovės veikloje ir kuomet Bendrovės vadovybė nebemato galimybės šį turtą parduoti ar išnuomoti. Atidėjinys vertės sumažėjimui sudarė 100 procentų susijusio turto likutinės vertės.

2007 m. gruodžio 31 d. banko paskolų gražinimas užtikrintas įkeistu ilgalaikiu materialiuoju turtu, kurio likutinė vertė sudarė 16 079 tūkst. Lt (2006 m. – 17 040 tūkst. Lt) ir žemės nuomos teisėmis, kurių vertė sudarė 1 tūkst. Lt (2006 m. – 4 tūkst. Lt) (17 pastaba).

Per 2007 m. gruodžio 31 d. ir 2006 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus nebuvo jokių kapitalizuotų skolinimosi išlaidų.

9 tūkst. Lt nuomos pajamos (2006 m. – 4 tūkst. Lt) pagal ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutartis, apskaitytos pelno (nuostolių) ataskaitoje.

8. Nematerialusis turtas

	Patentai ir licencijos	Programinė įranga	Iš viso
2006 m. sausio 1 d.			
Savikaina	572	316	888
Sukaupta amortizacija	(245)	(184)	(429)
Likutinė vertė	<u>327</u>	<u>132</u>	<u>459</u>
2006 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai			
Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	327	132	459
Įsigijimai	50	198	248
Perleidimai	-	-	-
Amortizacija	(127)	(17)	(144)
Likutinė vertė laikotarpio pabaigoje	<u>250</u>	<u>313</u>	<u>563</u>
2006 m. gruodžio 31 d.			
Savikaina	622	515	1 137
Sukaupta amortizacija	(372)	(202)	(574)
Likutinė vertė	<u>250</u>	<u>313</u>	<u>563</u>
2007 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai			
Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	250	313	563
Įsigijimai	393	259	652
Perleidimai	-	-	-
Amortizacija	(165)	(99)	(264)
Likutinė vertė laikotarpio pabaigoje	<u>478</u>	<u>473</u>	<u>951</u>
2007 m. gruodžio 31 d.			
Savikaina	1 001	773	1 774
Sukaupta amortizacija	(523)	(300)	(823)
Likutinė vertė	<u>478</u>	<u>473</u>	<u>951</u>

Bendrovė neturi viduje pasigaminto nematerialiojo turto.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

9. Atidėtasis pelno mokestis

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai sudengiami, kuomet egzistuoja teisiškai pagrindžiama teisė sudengti trumpalaikį mokestinį turtą su trumpalaikiais mokestiniais įsipareigojimais ir kuomet atidėtasis pelno mokestis susijęs su ta pačia fiskaline institucija. Sudengtos sumos pateiktos toliau:

	2007	2006
Atidėtojo pelno mokesčio turtas:		
– atgautinas po daugiau nei 12 mėnesių	(308)	(344)
– atgautinas per 12 mėnesių	(86)	(90)
	<u>(394)</u>	<u>(434)</u>

Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai:		
– atgautini po daugiau nei 12 mėnesių	456	472
– atgautini per 12 mėnesių	16	18
	<u>472</u>	<u>490</u>

Grynasis atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas (turtas)	<u>78</u>	<u>56</u>
--	-----------	-----------

Bendras pasikeitimas atidėtojo pelno mokesčio sąskaitoje:

	2007	2006
Metų pradžioje	56	(73)
Pripažinta pelno (nuostolių) ataskaitoje (22 pastaba)	22	129
Metų pabaigoje	<u>78</u>	<u>56</u>

Atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų pasikeitimas per metus, neatsižvelgiant į likučių sudengimą toje pačioje mokestinėje jurisdikcijoje:

	Ilgalaikio turto apskaitinės vertės skirtumai, kuriam buvo pripažintas vertės sumažėjimas	Nurašytos beviltiškos skolos	Sukauptos socialinio draudimo sąnaudos nuo atostogų rezervo	Kita	Iš viso
Atidėtojo pelno mokesčio turtas					
2006 m. sausio 1 d.	(335)	(195)	(45)	(7)	(582)
Pripažinta pelno (nuostolių) ataskaitoje	10	131	4	3	148
2006 m. gruodžio 31 d.	(325)	(64)	(41)	(4)	(434)
Pripažinta pelno (nuostolių) ataskaitoje	9	36	(9)	4	40
2007 m. gruodžio 31 d.	<u>(316)</u>	<u>(28)</u>	<u>(50)</u>	<u>-</u>	<u>(394)</u>

	Perkainoto ilgalaikio turto apskaitinės vertės skirtumai	Iš viso
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai		
2006 m. sausio 1 d.	509	509
Pripažinta pelno (nuostolių) ataskaitoje	(19)	(19)
2006 m. gruodžio 31 d.	490	490
Pripažinta pelno (nuostolių) ataskaitoje	(18)	(18)
2007 m. gruodžio 31 d.	<u>472</u>	<u>472</u>

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

10. Ilgalaikės gautinos sumos ir ateinančių laikotarpių sąnaudos

	2007	2006
Ilgalaikės gautinos sumos	54	36
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	4	42
	<u>58</u>	<u>78</u>

Ilgalaikių gautinų sumų ir ateinančių laikotarpių sąnaudų tikrosios vertės atitinka jų apskaitines vertes.

11. Atsargos

	2007	2006
Žaliavos	11 400	8 837
Nebaigta gamyba	177	527
Pagaminta produkcija	3 587	3 878
	<u>15 164</u>	<u>13 242</u>

2007 m. gruodžio 31 d. 20 000 tūkst. Lt vertės atsargos (2006 m. – ta pati suma) įkeistos, siekiant užtikrinti paskolų grąžinimą (17 pastaba).

Nurašytų atsargų savikaina per metus sudarė 310 tūkst. Lt (2006 m. – 903 tūkst. Lt).

12. Prekybos ir kitos gautinos sumos, išankstiniai apmokėjimai

	2007	2006
Prekybos gautinos sumos	53 307	28 486
Atėmus: atidėjimą gautinų sumų vertės sumažėjimui	(2 213)	(1 250)
Prekybos gautinos sumos, grynąja verte	51 094	27 236
Gautinos sumos iš susijusių šalių (28 pastaba)	28 851	17 444
Prekybos gautinos sumos	28 560	17 194
Kitos gautinos sumos	291	250
Išankstiniai apmokėjimai	2 081	1 200
Iš anksto sumokėti ir atgautini mokesčiai	1 638	666
Kitos gautinos sumos	116	7
Atėmus: atidėjimą kitų gautinų sumų vertės sumažėjimui	(81)	-
Kitos gautinos sumos, grynąja verte	35	7
	<u>83 699</u>	<u>46 553</u>

Prekybos ir kitų gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų tikrosios vertės atitinka jų apskaitines vertes.

Prekybos gautinos sumos, kurios yra pradelstos mažiau nei 360 dienų, nelaikomos nuvertėjusiomis, jei Bendrovė neturi papildomos neigiamos informacijos apie pirkėjus. 2007 m. gruodžio 31 d. 225 tūkst. Lt vertės prekybos gautinos sumos (2006 m. – 4 312 tūkst. Lt) buvo pradelstos, bet nenuvertėjusios. Šios sumos susijusios su atskirais pirkėjais, kurie pastaruoju metu vykdo savo įsipareigojimus. Lentelėje pateikiama šių prekybos gautinų sumų senėjimo analizė:

	2007	2006
Mažiau nei 30 dienų	67	2 298
Nuo 31 iki 60 dienų	7	955
Nuo 61 iki 180 dienų	87	964
Po 181 dienų	64	95
	<u>225</u>	<u>4 312</u>

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

12. Prekybos ir kitos gautinos sumos, išankstiniai apmokėjimai (tęsinys)

2007 m. gruodžio 31 d. 2 294 tūkst. Lt vertės prekybos gautinos sumos (2006 m. – 1 250 tūkst. Lt) buvo nuvertėjusios ir joms buvo suformuoti atidėjiniai. Atskirai įvertintos nuvertėjusios gautinos sumos yra susijusios su užsienio pirkėjais, kurie netikėtai atsidūrė sunkioje ekonominėje situacijoje. Tikimasi atgauti dalį gautinų sumų. Lentelėje pateikiama šių gautinų sumų senėjimo analizė:

	2007	2006
Mažiau nei 1 metai	971	-
Nuo 1 iki 2 metų	132	51
Nuo 2 iki 5 metų	69	69
Po 5 metų	1 122	1 130
	<u>2 294</u>	<u>1 250</u>

Atidėjinių prekybos ir kitoms gautinoms sumoms sumos buvo tokios:

	2007	2006
Sausio 1 d.	1 250	1 288
Atidėjiniai gautinų sumų vertės sumažėjimui	1 053	50
Atidėjinių atstatymas	(7)	(31)
Atgautos anksčiau nurašytos skolos	(2)	(57)
Gruodžio 31 d.	<u>2 294</u>	<u>1 250</u>

Bendrovės prekybos ir kitų gautinų sumų bei išankstinių apmokėjimų apskaitinės vertės yra šiomis valiutomis:

	2007	2006
Lietuvos litais	79 186	40 371
Eurais	4 334	5 745
JAV doleriais	227	437
Lenkijos zlotais	10	-
	<u>83 757</u>	<u>46 553</u>

Kitose prekybos ir kitų gautinų sumų, išankstinių apmokėjimų grupėse nėra nuvertėjusio turto.

Didžiausia kredito rizika, patiriama atskaitomybės parengimo dieną, yra kiekvienos pirmiau nurodytos gautinų sumų grupės tikroji vertė. Bendrovė neturi užstato, laikomo kaip užtikrinimo priemonė.

13. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	2007	2006
Pinigai banke	5 433	9 157
Trumpalaikiai indėliai banke	16 795	30 000
	<u>22 228</u>	<u>39 157</u>

20 000 tūkst. Lt (2006 m. – 60 000 tūkst. Lt) pinigai banke ir būsiami pinigų srantai į banko sąskaitas įkeisti siekiant užtikrinti banko paskolų grąžinimą (žiūr. 17 pastabą). Faktinė banko indėlių palūkanų norma lygi 6,75 proc.

14. Akcinis kapitalas

2007 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinį akcinį kapitalą sudarė 40 000 000 (2006 m. – 40 000 000) paprastosios vardinės akcijos, kurių kiekvienos nominali vertė lygi 1 Lt (2006 m. – 1 Lt). Visos išleistos akcijos yra pilnai apmokėtos. Per 2006 m. Bendrovės akcinis kapitalas buvo padidintas 315 tūkst. Lt, išleidus 314 646 darbuotojų statusą turinčias paprastąsias vardines akcijas, kurių kiekvienos nominali vertė lygi 1 Lt., kurios buvo parduotos Bendrovės darbuotojams ir galėjo būti perduotos tik kitiems Bendrovės darbuotojams per ateinančius 12 mėnesių.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

14. Akcinis kapitalas (tęsinys)

	Akcijų skaičius	Nominali akcijos vertė	Akcinio kapitalo iš viso
Likutis 2006 m. sausio 1 d.	39 685 354	1	39 685 354
Akcinio kapitalo padidėjimas	314 646	1	314 646
Likutis 2006 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d.	40 000 000	1	40 000 000

15. Rezervai

Įstatymų numatytas rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos įstatymus. Bendrovės privalo kasmet pervesti į privalomąjį rezervą 5 procentus grynojo pelno už ataskaitinį laikotarpį, apskaičiuoto pagal Lietuvos Respublikoje finansinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus, kol bendra šio rezervo suma pasiekia 10 procentų įmonės įstatinio kapitalo. Privalomasis rezervas negali būti naudojamas dividendams išmokėti ir sudaromas tik būsimiems nuostoliams padengti. 2007 m. gruodžio 31 d. įstatymų numatytą rezervą sudarė 1 985 tūkst. Lt.

2007 metais 4 000 tūkst. Lt rezervas suformuotas 2006 metais nuosavų akcijų įsigijimui buvo panaikintas.

16. Prekybos ir kitos mokėtinos sumos

	2007	2006
Prekybos mokėtinos sumos	18 921	11 512
Sumos, mokėtinos susijusioms šalims (28 pastaba)	682	749
Avansu gautos sumos	40	7
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	3 463	1 944
Mokėtini mokesčiai, išskyrus pelno mokesčių	33 419	19 511
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	43	26
	<u>56 568</u>	<u>33 749</u>

17. Paskolos

	2007	2006
Ilgalaikės		
Banko paskolos	12 691	-
	-	-
Trumpalaikės		
Banko paskolos	4 231	21 923
Paskolų iš viso	<u>16 922</u>	<u>21 923</u>

Visa banko paskolų suma susijusi su sindikuota paskola, gauta iš dviejų bankų, kuriai taikoma kintama palūkanų norma. Paskola turi būti gražinta iki 2011 m. rugsėjo 1 d.

Banko paskolų gražinimas užtikrintas įkeistu ilgalaikiu materialiuoju turtu (7 pastaba), atsargomis (11 pastaba) ir pinigais banke, įskaitant būsimas pinigų įplaukas į banko sąskaitas (13 pastaba).

Paskolų palūkanų norma nustatyta remiantis rinkos palūkanų norma, kuri peržiūrima kas 3 mėnesius, dėl to paskolų apskaitinė vertė atitinka jų tikrąją vertę, kadangi diskontavimo poveikis nėra reikšmingas.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

17. Paskolos (tęsinys)

Ilgalaikių paskolų terminai:

	2007	2006
1–2 metai	9 230	-
2–5 metai	3 461	-
Virš 5 metų	-	-
	12 691	-

Faktinė palūkanų norma balanso parengimo dieną buvo lygi 5,883 proc. (2006 m. – 4,73 proc.).

Bendrovės paskolų apskaitinės vertės yra šiomis užsienio valiutomis:

	2007	2006
Eurais	16 922	21 923
	16 922	21 923

2007 m. gruodžio 31 d. AB SEB Vilniaus Bankas buvo suteikęs Bendrovei garantiją 500 tūkst. Lt sumai, kurios terminas baigiasi 2008 m. gruodžio 31 d. Maksimali garantijų suma, kurias gali suteikti bankas, yra 500 tūkst. Lt.

18. Atidėjiniai kitiems įsipareigojimams

Visa atidėjinių kitiems įsipareigojimams suma 2007 m. gruodžio 31 d. suformuota numatomoms sąnaudoms, susijusioms su teisiniais ieškiniais, kuriuose dalyvauja Bendrovė.

Dalis šių atidėjinių buvo suformuota mokestiniam ieškiniiui (pastaba 4.1)-numatomas atsiskaitymo terminas 2008 m., likusi dalis tikėtinaim ieškiniiui, susijusiam su sutarties su vienu iš Bendrovės paslaugų teikėju sąlygų nesilaikymu, kur numatomas atsiskaitymo terminas per 2008-2009 m.

19. Sąnaudos pagal jų pobūdį

	2007	2006
<i>Priskirtos prie pardavimo savikainos</i>		
Tara ir pakavimo medžiagos	37 360	23 308
Žaliavos	38 938	21 087
Atlyginimai	3 305	2 370
Socialinis draudimas	1 024	734
Nusidėvėjimas ir amortizacija	2 980	2 568
Energija	986	661
Papildomos medžiagos	555	390
Kitos	457	1 005
	85 605	52 123
	2007	2006
<i>Priskirtos prie pardavimo ir rinkodaros sąnaudų</i>		
Rinkodara, reklama	9 328	6 263
Logistika	2 479	1 425
Tara ir pakavimo medžiagos	992	409
Nusidėvėjimas ir amortizacija	921	574
Kitos	1 345	1 080
	15 065	9 751

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

19. Sąnaudos pagal jų pobūdį (tęsinys)

	2007	2006
<i>Priskirtos administracinėms sąnaudoms</i>		
Atlyginimai	9 954	6 686
Socialinis draudimas	3 070	2 067
Konsultacijos, auditas	2 257	1 670
Nusidėvėjimas ir amortizacija	1 146	1 101
Turto nurašymo sąnaudos	359	1 068
Atliekų tvarkymas	2 119	1 002
Renginiai	288	658
Remontas ir eksploatacija	656	500
Komunalinės paslaugos	336	415
Nuomos sąnaudos	676	413
Darbo sauga ir higiena	314	230
Kuras	271	280
IT sąnaudos	243	177
Komandiruotės	152	133
Ryšiai	103	113
Kiti mokesčiai	1 209	111
Labdara	103	104
Draudimas	108	94
Licencijos ir mokesčiai	109	94
Banko mokesčiai	72	54
Atidėjimai įsipareigojimams	1 719	(264)
Beviltiškos skolos	1 042	(95)
Baudos	6	220
Ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimas	874	-
Kitos sąnaudos	238	209
	27 424	17 040
	2007	2006
<i>Priskirtos prie kitų sąnaudų</i>		
Parduotų atsargų įsigijimo savikaina	273	682
Nuostolis dėl ilgalaikio materialiojo turto pardavimo	55	200
Kitos	-	3
	328	885

20. Kitos pajamos

	2007	2006	2005
Palūkanų pajamos	645	599	2 878
Parduotos atsargos	1 045	1 023	853
Kitos	23	217	32
	1 713	1 839	4 121

21. Finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos

Finansinės veiklos pajamas sudaro palūkanos už lėšas bankuose. Finansinės veiklos sąnaudas sudaro palūkanų už banko paskolas sąnaudos.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

22. Pelno mokesčio sąnaudos

	2007	2006
Pelno mokestis	8 303	4 826
Su praėjusiais laikotarpiais susiję koregavimai	(7)	(4)
Atidėtasis pelno mokestis (9 pastaba)	22	129
	<u>8 318</u>	<u>4 951</u>
	2007	2006
Pelno mokestis, susijęs su tęsiama veikla	8 318	4 631
Pelno mokestis, susijęs su nutraukta veikla	-	320
	<u>8 318</u>	<u>4 951</u>
Pelno mokestis, apskaičiuotas Bendrovės pelnui prieš apmokestinimą, skiriasi nuo teorinės sumos, kuri susidarytų Bendrovės pelnui taikant mokesčio tarifo svertinį vidurkį:		
	2007	2006
Pelnas prieš apmokestinimą	41 085	23 154
Pelnas (nuostoliai) iš nutrauktos veiklos	-	1 683
Pelnas prieš apmokestinimą iš tęsiamos ir nutrauktos veiklos	<u>41 085</u>	<u>24 837</u>
Pelno mokestis taikant 18% tarifą (2006 m. – 19%)	7 395	4 719
Neapmokestinamos pajamos	(3)	(69)
Apmokestinamojo pelno nemažinančios sąnaudos	970	345
Labdaros sąnaudos, atskaitomos du kartus pelno mokesčio tikslams	(37)	(40)
Su praėjusiais laikotarpiais susiję koregavimai	(7)	(4)
Anksčiau nepripažintas keliamas pelnas (sąnaudos)	-	-
Pelno mokestis	<u>8 318</u>	<u>4 951</u>

Pelnas apmokestinamas 15 proc. pelno mokesčio tarifu (2006 m. – 15 proc.), vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymais. Pagal naujai patvirtintą LR laikinąjį socialinio mokesčio įstatymą už 2006 ir 2007 m. mokamas atitinkamai 4 proc. ir 3 proc. socialinis mokestis už apmokestinamąsias pajamas, gautas atitinkamai per 2006 ir 2006 metus.

23. Nutraukta veikla

2005 m. gruodį Bendrovė atskyrė su stipriųjų alkoholinių gėrimų gamyba susijusią veiklą, turtą ir įsipareigojimus nuo su nedenaatūruoto etilo alkoholio ir bioetanolio gamyba susijusios veiklos, turto ir įsipareigojimų. Stipriųjų alkoholinių gėrimų gamyba liko AB „Stumbras“. Nedenatūruoto etilo alkoholio ir bioetanolio gamyba, laikoma nutraukta veikla, kartu su visu susijusiu turtu ir įsipareigojimais, buvo perduota naujai įsteigta įmonei AB „Biofuture“.

2006 metais iki galutinio reikiamų dokumentų įregistravimo ir patvirtinimo, leidžiančio naujai įsteigtai bendrovei AB „Biofuture“ vykdyti nedenaatūruoto ir denatūruoto etilo alkoholio gamybą ir pardavimą, šią veiklą vykdė AB „Stumbras“. Su šia veikla susijusios pajamos ir sąnaudos buvo atskleistos nutrauktos veiklos rezultatuose.

Nutrauktos veiklos rezultatų analizė pateikta žemiau:

	2007	2006
Pajamos	-	17 896
Sąnaudos	-	(16 213)
Pelnas (nuostolis) prieš apmokestinimą iš nutrauktos veiklos	<u>-</u>	<u>1 683</u>
Pelno mokestis	-	(320)
Pelnas (nuostolis) po apmokestinimą iš nutrauktos veiklos	<u>-</u>	<u>1 363</u>

Pelno mokestis buvo priskirtas nutrauktai veiklai proporcingai tai daliai, kurią bendrame pelne sudaro pelnas iš nutrauktos veiklos.

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

23. Nutraukta veikla (tęsinys)

	2007	2006
Ilgalaikis turtas, laikomas pardavimui:		
– Ilgalaikis materialusis turtas	-	162
	-	162

24. Vienai akcijai tenkantis pelnas

Paprastasis pelnas

Paprastasis vienai akcijai tenkantis pelnas yra apskaičiuojamas dalijant Bendrovės akcininkams tenkantį pelną iš per metus išleistų paprastųjų akcijų skaičiaus svertinio vidurkio.

	2007	2006
Pelnas iš tęsiamos veiklos, priskirtinas akcininkams	32 767	18 523
Pelnas (nuostolis) iš nutrauktos veiklos, priskirtinas akcininkam	-	1 363
Grynasis pelnas priskirtinas Bendrovės akcininkams	32 767	19 886
Išleistų paprastųjų akcijų skaičiaus svertinis vidurkis (tūkst.)	40 000	39 848
Paprastasis vienai akcijai tenkantis pelnas (Lt vienai akcijai)		
Iš tęsiamos veiklos	0,82	0,47
Iš nutrauktos veiklos	-	0,03
Paprastasis vienai akcijai tenkantis pelnas	0,82	0,50

Sumažintas pelnas

Bendrovė neturi potencialiai konvertuojamų paprastųjų akcijų, todėl sumažintas vienai akcijai tenkantis pelnas atitinka paprastąjį vienai akcijai tenkantį pelną.

25. Vienai akcijai tenkantys dividendai

2007 m. kovo 30 d. Visuotinio metinio akcininkų susirinkimo metu buvo paskelbti dividendai už 2006 m., lygūs 0,55 Lt už vieną akciją, iš viso sudarantys 22 000 tūkst. Lt.

Visuotinio metinio akcininkų susirinkimo metu planuojama pasiūlyti dividendus už 2007 m., lygius 0,80 Lt už vieną akciją, iš viso – 31 000 tūkst. Lt. Šioje finansinėje atskaitomybėje neatspindėti šie mokėtini dividendai.

26. Pinigų srautai iš įprastinės veiklos

	2007	2006
Pelnas už laikotarpį	32 767	19 886
Koregavimai:		
– pelno mokestis (22 pastaba)	8 318	4 951
– nusidėvėjimas (7 pastaba)	4 783	4 172
– amortizacija (pastaba 8)	264	144
– (pelnas) nuostolis iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo ir vertės sumažėjimas	833	21
– palūkanų pajamos (20, 21 pastaba)	(1 010)	(789)
– palūkanų sąnaudos (21 pastaba)	1 033	984
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:		
– ilgalaikės gautinos sumos ir ateinančio laikotarpio sąnaudos	20	1 407
– atsargos ir pardavimui skirtas turtas	(1 754)	11 248
– prekybos ir kitos gautinos sumos, išankstiniai apmokėjimai	(37 024)	(18 650)
– prekybos ir kitos mokėtinos sumos, ateinančio laikotarpio pajamos ir atidėjimai	24 522	(4 036)
Pinigų srautai iš įprastinės veiklos	32 752	19 338

26. Pinigų srautai iš įprastinės veiklos (tęsinys)

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

Pinigų srautų ataskaitoje pajamas iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo sudaro:

	2007	2006
Likutinė vertė (7 ir 8 pastabos)	400	524
Nuostolis iš ilgalaikio turto pardavimo	(152)	(21)
Perduotas ilgalaikis turtas reorganizacijos metu		-
Pajamos iš ilgalaikio turto pardavimo	248	503

Nepiniginiai sandoriai

2007 ir 2006 metais nebuvo jokių reikšmingų nepiniginių sandorių.

27. Neapibrėžtieji ir nebalansiniai įsipareigojimai

(a) Kapitalinių investicijų įsipareigojimai

Sutarti, tačiau nepatirti kapitalinių investicijų įsipareigojimai balanso parengimo dieną buvo šie:

	2007	2006
Ilgalaikis materialusis turtas	278	106

(b) Nuomos įsipareigojimai – kur Bendrovė yra nuomininkė

Bendrovė nuomojasi įvairių ilgalaikį materialųjį turtą pagal neatšaukiamas nuomos sutartis. Nuomos sutartys numato įvairius terminus, kainų kilimo straipsnius bei sutarties atnaujinimo teises. Nuomos sąnaudos, per laikotarpį pripažintos pelno (nuostolių) ataskaitoje, atskleistos 19 pastaboje.

Būsimos bendros minimalios nuomos įmokos pagal neatšaukiamas nuomos sutartis:

	2007	2006
Iki 1 metų	342	383
Po 1 metų, bet ne vėliau kaip per 5 metus	437	653
Po 5 metų	-	4
	779	1 040

(c) Mokesčių patikrinimai

Mokesčių inspekcija atliko išsamų mokesčių patikrinimą Bendrovėje už laikotarpį iki 2003 m. rugsėjo. Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 5 po ataskaitinių mokesčių metų iš eilės einančius metus patikrinti Bendrovės buhalterijos knygas ir apskaitos įrašus bei apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas. Bendrovės vadovybei nežinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų iškilti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu, išskyrus tikėtiną ieškinio pateikimą, kuris sudaro 218 tūkst. Lt ir kuriam buvo suformuotas atidėjiny (2006 m. nebuvo).

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

28. Sandoriai su susijusiomis šalimis

AB „Mineraliniai vandenys“ yra pagrindinė Bendrovės akcininkė, kuriai priklauso 93,30 proc. Bendrovės akcijų. Likusios Bendrovės akcijos priklauso įvairiems smulkiesiems akcininkams.

Kitos susijusiomis šalimis laikomos įmonės yra UAB Koncerno „MG Baltic“ dukterinės įmonės.

Derybos dėl paslaugų su susijusiomis šalimis vedamos vadovaujantis „kaina plus“ principu. Prekės parduodamos vadovaujantis kainodara, taikoma nesusijusioms šalims..

Buvo įvykdyti šie sandoriai su susijusiomis šalimis

(a) Prekių ir paslaugų pardavimas

	2007	2006
– UAB „Mineraliniai vandenys“	85 996	44 216
– AB „Biofuture“	5	5 699
– UAB „Mitnija“	1	19
– Stumbras Poland Sp.zo.o	843	1 253
– UAB „TV 1“	-	10
	86 845	51 197

(b) Pardavimo savikaina

	2007	2006
– UAB „Trojina“	-	90
– AB „Biofuture“	11	260
	11	350

(c) Pardavimo ir rinkodaros sąnaudos

	2007	2006
– UAB Koncernas „MG Baltic“	-	-
– UAB „Mineraliniai vandenys“	1 316	544
– UAB „Trojina“	-	44
– UAB „Tromina“	124	266
– UAB „Laisvas nepriklausomas kanalas“	855	732
– UAB „TV 1“	-	10
– UAB „Neo press“	50	23
– UAB „Aprangā“	3	-
– Stumbras Poland Sp.zo.o	-	119
– UAB „Alfa media“	-	10
	2 348	1 748

(d) Administracinės sąnaudos

	2007	2006
– UAB Koncernas „MG Baltic“	572	486
– UAB Koncernas „MG Baltic Trade“	79	418
– UAB „Mineraliniai vandenys“	29	43
– UAB „MG Valda“	142	184
– UAB „MG Baltic Investment“	-	2
– AB „Biofuture“	-	865
	822	1 998

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

28. Sandoriai su susijusiomis šalimis (tęsinys)

(e) Kitos pajamos

	2007	2006
– UAB „Minvista“	178	571
– UAB „Mineraliniai vandenys“	467	-
	645	571

(f) Kitos sąnaudos
 AB „Biofuture“

	2007	2006
	-	2 914
	-	2 914

(g) Ilgalaikio materialiojo turto pirkimai

	2007	2006
– UAB „Mitnija“	209	-
	209	-

(h) Pagrindinių vadovų darbo užmokestis

	2007	2006
Atlyginimai ir kitos trumpalaikės išmokos darbuotojams	1 190	1 229
Socialinio draudimo įmokos	368	403
	1 558	1 632

Pagrindinius vadovus sudaro 7 (2006 m. – 9) Bendrovės vadovybės nariai.

(i) Likučiai metų pabaigoje, atsiradę dėl prekių (paslaugų) pardavimo (pirkimo)

Gautinos sumos iš susijusių šalių (12 pastaba):

	2007	2006
– UAB „Mineraliniai vandenys“ (prekybos gautinos sumos)	28 550	16 496
– UAB „Mineraliniai vandenys“ (gautinos palūkanos)	291	-
– AB „Biofuture“	-	83
– UAB „Mitnija“	-	24
– Stumbras Poland Sp.zo.o	10	672
– UAB „Minvista“	-	169
	28 851	17 444

AB STUMBRAS
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
UŽ 2007 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIUS METUS

(Visos sumos lentelėse pateiktos tūkst. Lt, jeigu nenurodyta kitaip)

28. Sandoriai su susijusiomis šalimis (tęsinys)

Sumos mokėtinos susijusioms šalims (16 pastaba):

	2007	2006
Prekybos mokėtinos sumos:		
– UAB Koncernas „MG Baltic“	100	55
– UAB Koncernas „MG Baltic Trade“	-	48
– UAB „Mineraliniai vandenys“	410	98
– UAB „Tromina“	-	136
– UAB „MG Baltic Investment“	-	3
– UAB „Laisvas nepriklausomas kanalas“	156	390
– UAB „MG valda“	15	15
– UAB „Neo press“	1	-
– AB „Biofuture“	-	4
	<u>682</u>	<u>749</u>

(j) Paskolos susijusioms šalims (paskola suteikta UAB „Minvista“)

	2007	2006
<i>Paskolos susijusioms šalims</i>		
Metų pradžioje	-	33 399
Papildomai suteiktos paskolos	50 100	15 000
Sugražintos paskolos	(50 100)	(48 399)
Metų pabaigoje	-	-

Paskoloms taikoma metinė palūkanų norma, lygi 2,05 proc.

	2007	2006
<i>Sukauptos palūkanos už paskolas susijusioms šalims</i>		
Metų pradžioje	169	2 833
Palūkanos	645	571
Gauti palūkanų mokėjimai	(523)	(3 235)
Metų pabaigoje	<u>291</u>	<u>169</u>

AB „STUMBRAS“

METINIS PRANEŠIMAS

TURINYS	Puslapiai
1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas pranešimas.....	38
2. Emitentas ir jo kontaktiniai duomenys.....	38
3. Emitento pagrindinės veiklos pobūdis.....	38
4. Sutartys su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais.....	38
5. Duomenys apie prekybą emitento vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose.....	38
6. Objektyvi įmonės būklės, veiklos vykdymo ir plėtros apžvalga, pagrindinių rizikos rūšių ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduria įmonė, apibūdinimas	38
7. Finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizė.....	41
8. Nuorodos ir papildomi paaiškinimai apie tarpinėje finansinėje atskaitomybėje pateiktus duomenis	42
9. Informacija apie įmonės įsigytas ir turimas savo akcijas	42
10. Svarbūs įvykiai, buvę nuo praėjusių finansinių metų pabaigos.....	42
11. Įmonės veiklos planai ir prognozės.....	42
12. Emitento įstatinio kapitalo struktūra.....	42
13. Vertybinių popierių perleidimo apribojimai.....	43
14. Akcininkai.....	43
15. Akcininkai, turintys specialias kontrolės teises, ir tų teisių aprašymai.....	43
16. Visi balsavimo teisių apribojimai.....	43
17. Visi akcininkų tarpusavio susitarimai, apie kuriuos emitentas žino ir dėl kurių gali būti ribojamas.....	43
18. Darbuotojai	43
19. Emitento įstatų pakeitimo tvarka.....	44
20. Emitento organai.....	44
21. Kolegialių organų nariai, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas.....	44
22. Informacija apie reikšmingus susitarimus.....	46
23. Informacija apie tai, kaip laikomasi bendrovės valdymo kodekso.....	46
24. Informacija apie sandorius su susijusiomis šalimis.....	46
25. Duomenys apie viešai skelbtą informaciją.....	47
Priedai	48 - 74

1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas pranešimas

Metinis pranešimas parengtas už laikotarpį nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2007 m. gruodžio 31 d. Metiniame pranešime visi skaičiai nurodyti 2007 m. gruodžio 31 d., jeigu neaparta kitaip. Šiame pranešime AB „Stumbras“ toliau gali būti vadinama Įmone, Bendrove ar Emitentu.

2. Emitentas ir jo kontaktiniai duomenys

Emitento pavadinimas	Akcinė bendrovė „Stumbras“
Teisinė – organizacinė forma	akcinė bendrovė
Įstatinis kapitalas	40 000 000 Lt
Įregistravimo data ir vieta	1995 m. spalio 4 d., Kauno miesto valdyba
Įregistravimo pažymėjimo Nr.	AB 95 – 70B
Įmonės kodas	1320 82782
Įmonės PVM kodas	LT3208278211
Įmonės registras	Lietuvos Respublikos Juridinių asmenų registras
Buveinės adresas	K. Būgos g. 7, LT- 44355 Kaunas
Telefono numeris	8 (37) 308800
Fakso numeris	8 (37) 308833
Elektroninio pašto adresas	stumbras@stumbras.lt
Interneto svetainės adresas	www.stumbras.eu/lt

Bendrovė neturi filialų ir atstovybių.

3. Emitento pagrindinės veiklos pobūdis

Pagrindinė veikla yra etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų gamyba ir pardavimas. Bendrovė taip pat gali verstis ir kita įstatuose nurodyta veikla.

4. Sutartys su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

Bendrovė 2003 m. spalio 24 d. yra sudariusi Emitento aptarnavimo sutartį su AB SEB Vilniaus banku (įmonės kodas 112021238), Gedimino pr. 12, Vilnius, tel. (8 5) 268 2687, faks. (8 5) 262 6043, kurį santykiuose su Emitentu atstovauja Finansų rinkų departamentas.

5. Duomenys apie prekybą emitento vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose

Emitento akcijos įtrauktos į Vilniaus vertybinių popierių biržos sąrašus. Šiuo metu Vilniaus vertybinių popierių biržos (VVPB) Einamajame prekybos sąrašė yra įtrauktos visos Bendrovės įstatinį kapitalą sudarančios 40 000 000 1 (vieno) lito nominaliosios vertės paprastosios vardinės akcijos. Vertybinių popierių ISIN kodas - LT0000119430.

6. Objektyvi įmonės būklės, veiklos vykdymo ir plėtos apžvalga, pagrindinių rizikos rūšių ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduria įmonė, apibūdinimas

2007 m. gruodžio 31 d. AB „Stumbras“ gamino 134 pavadinimų alkoholinius gėrimus.

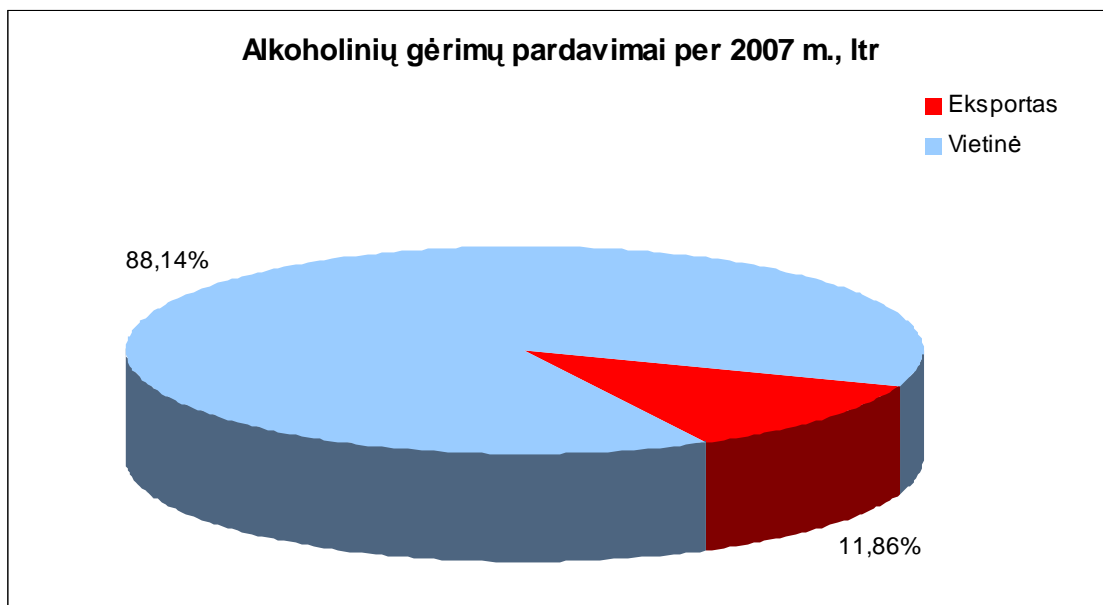
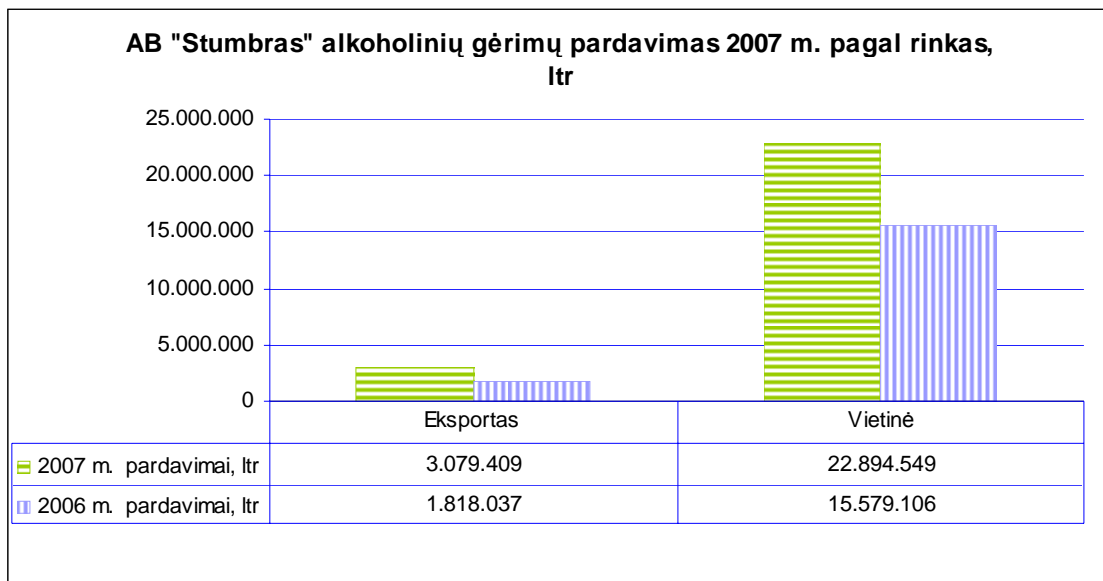
Pagrindinės produkcijos gamybos apimtys per pastaruosius 3 metus (duomenys pateikiami dekalitrais (dal) ir tonomis):

Pavadinimas	Mat. vienetas	2007 m.	2006 m.	2005 m.
Alkoholio produktai	tūkst. dal	2.602	1.809	1.450
Tamė skaičiuje – alkoholiniai gėrimai	tūkst. dal	2.596	1.805	1.437
Kita pagaminta produkcija	tūkst. t			

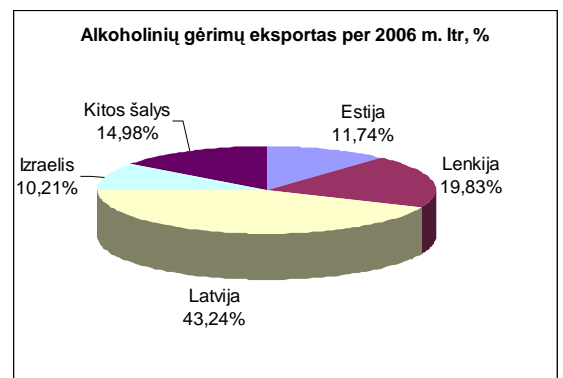
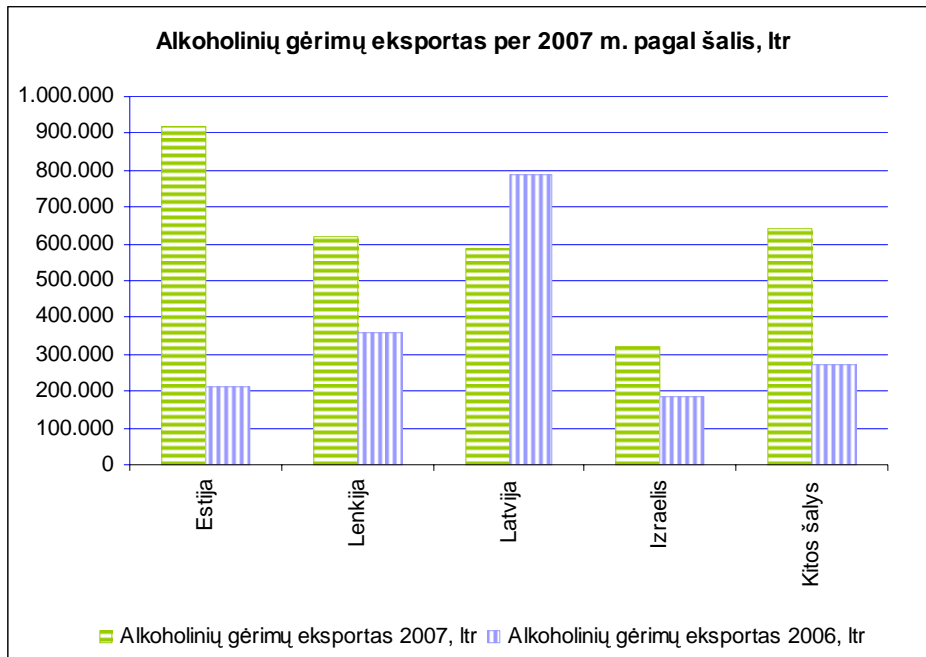
Per 2007 metus pradėti gaminti nauji gaminiai: degtinės „Originali lietuviška degtinė“ svarainių skonio, „Stumbro“ duonos degtinė, „Nipernaadi“ cherry vodka, spiritinis gėrimas „Akropolis“, spiritinis gėrimas „Aramis SR“, brendis „Amazonia“, likeris „Lithianian Cranberry“, brendis „Waterloo XO, brendis „Waterloo VSOP“.

AB "Stumbras" gaminamos produkcijos pardavimo kainų ir apimčių pokyčiams svarbią įtaką turi Lietuvos Respublikos teisės aktais tvirtinami akcizų tarifai rektifikuotam etilo alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams. Ataskaitiniu laikotarpiu alkoholiniams gėrimams ir etilo alkoholiui galiojo 3 200 litų už gryno etilo alkoholio hektolitrą akcizo tarifas (vadovaujantis 2001 m. spalio 30 d. Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 24 straipsniu (aktuali redakcija – 2006 m. gruodžio 7 d.)). Sutinkamai su Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo pakeitimu (2007 m. gruodžio 6 d. įstatymas Nr. X-1355) nuo 2008 m. sausio 1 d. akcizo tarifas alkoholiniams gėrimams ir etilo alkoholiui padidintas ir sudaro 3 840 litų už gryno etilo alkoholio hektolitrą.

Per 2007 metus vidutinė produkcijos pardavimo kaina pakilo nuo 8,19 Lt/ltr iki 9,42 Lt/ltr. Vykdydama įsipareigojimus pagal anksčiau sudarytas ilgalaikes pardavimo sutartis bei sudarydama naujas sutartis Bendrovė užtikrina pastovų ir planingą produkcijos pardavimą.

2007 metais Bendrovė produkciją eksportavo pagrindė į Estiją, Lenkiją, Latvija, kurioms atiteko 79.26 proc. eksportuotos produkcijos. Tai pat parduota ir į kitas šalis : Kazachija, JAV, Danija, Ispanija, Didžioji Britanija, Bangladešas, JAE, Italija, Šiaurės Airija, Bulgarija, Peru, Salvadoras, Graikija, Singapūras, Indija, Anglija, Australija, Prancūzija, Airija

Rizikos veiksniai, susiję su emitento veikla:

Ekonominiai. Pagrindinė Bendrovės veikla – stipriųjų alkoholinių gėrimų gamyba ir pardavimas. Rinkoje Bendrovė savo konkurentais laiko kitus Lietuvos alkoholinių gėrimų gamintojus bei įmones, kurios įveža (importuoja) ir platina Lietuvos Respublikos teritorijoje alkoholinius gėrimus. Įmonės veiklos rezultatams taip gali turėti įtakos egzistuojanti nelegali alkoholinių gėrimų gamyba bei jų ir rektifikuoto etilo alkoholio kontrabanda. Įvertinant Bendrovės konkurencingumą galima teigti, kad turimas darbuotojų bei techninės – technologinės bazės potencialas šiuo metu leidžia Bendrovei sėkmingai dirbti šioje rinkoje.

Viena iš galimų Bendrovės veiklos rizikos rūšių gali būti aplinkybės, jog didėjant gyventojų pragyvenimo lygiui, dalis vartotojų gali pradėti rinktis įvežtus alkoholinius gėrimus. Kita veiklos rizika gali būti siejama ir su didėjančia prekybos tinklų galia ir jų galimybėmis daryti įtaką prekių pardavimui. Bendrovė taip pat gali netekti dalies pelno dėl planuojamo prekių eksporto ir pardavimų didinimo kitų Europos valstybių teritorijose.

Politiniai: Neigiamai veikia įstatymų ir kitų teisės norminių aktų, reguliuojančių įmonės veiklą, nestabilumas. Vienas iš galimų rizikos veiksnių, galintis netiesiogiai įtakoti Bendrovės veiklos rezultatus – alkoholinių gėrimų reklamos suvaržymas.

Ekologiniai: Bendrovė per 2007 metus už aplinkos teršimą patyrė 3 109 tūkst.Lt (2006 m. –1 002 tūkst.Lt) išlaidų. Didžiąją dalį šių kaštų sudaro į vidaus rinką išleistos pakuotės atliekų tvarkymo išlaidos. Šių išlaidų augimą sąlygojo padidėjęs produkcijos gamybos apimtys ir tai, kad nuo 2006 metų Bendrovė palaipsniui pereina prie produkcijos įpakavimo vienkartinėje taroje.

Techniniai – technologiniai veiksniai gali turėti įtakos Bendrovės ūkinei – finansinei veiklai tuo aspektu, kad gamybai naudojamas kitų gamintojų rektifikuotas etilo alkoholis. Ženkliai išauga priklausomybė nuo žaliavų tiekėjų tiek gaminių savikainos, tiek kokybės atžvilgiu.

Finansinės rizikos veiksniai. AB "STUMBAS" 2007 m. gruodžio 31 d. būklei turėjo šias paskolas (tūkst.Lt):

	2007
Ilgalaikės	
Banko paskolos	12 691
	-
Trumpalaikės	
Banko paskolos	4 231
Paskolų iš viso	16 922

Visa banko paskolų suma susijusi su sindikuota paskola yra gauta iš dviejų bankų. Paskola turi būti gražinta iki 2011. m. rugsėjo 1 d..

7. Finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizė

Per 2007 metus AB „Stumbras“ pajamos už parduotą produkciją (be akcizo mokesčio) ir suteiktas paslaugas sudarė –168 511 tūkst.Lt, t.y. 47,3 proc. daugiau nei per 2006 metus, kai pardavimo pajamos (įtraukiant nutrauktą veiklą) buvo 114 414 tūkst.Lt.

Bendrovė uždirbo pelno prieš apmokestinimą – 41 085 tūkst.Lt, t.y. 65,4 proc. daugiau nei per 2006 metus (įtraukiant nutrauktą veiklą). AB „Stumbras“ per ataskaitinį laikotarpį priskaičiavo mokesčių, kurie sumokėti arba bus sumokėti į biudžetą norminių aktų nustatytais terminais - 295 509 tūkst.Lt, iš jų:

- akcizo mokesčio – 221 617 tūkst.Lt;
- pridėtinės vertės mokesčio – 56 664 tūkst.Lt;
- socialinio draudimo mokesčio – 4 219 tūkst.Lt;
- gyventojų pajamų mokesčio – 2 974 tūkst.Lt;
- pelno mokesčio – 8 296 tūkst. Lt;
- kitų mokesčių – 1 739 tūkst. Lt.

AB „Stumbras“ pagrindiniai finansinės – ūkinės veiklos rodikliai:

	2007 m.	2006
Pardavimo pajamos, tūkst.Lt	168 511	101 943
Pardavimo pajamos užsienio rinkose, tūkst..Lt	15 318	6 953
Eksportas bendroje pardavimų apimtyje, proc.	9,1	6,8
Bendrasis pelnas, tūkst. Lt	82 906	49 820
Bendrasis pelningumas, proc.	49,2	48,9
Pelnas prieš mokesčius, tūkst. Lt.	41 085	23 154
Pelningumas prieš mokesčius, proc.	24,4	22,7
Grynasis pelnas, tūkst.Lt	32 767	18 523
Grynasis pelningumas, proc.	19,4	18,2
EBITDA , tūkst. Lt	46 244	27 807
EBITDA pelningumas	27,4	27,3
Turtas (laikotarpio pabaigai), tūkst.Lt,	157 281	124 883
iš jo: Ilgalaikis turtas, tūkst.Lt	36 190	25 769
Trumpalaikis turtas, tūkst.Lt	121 091	99 114
Akcinis kapitalas (laikotarpio pabaigai), tūkst.Lt	40 000	40 000
Nuosavas kapitalas (laikotarpio pabaigai, tūkst.Lt	76 449	65 682
Investicijos bendrovės modernizavimui, tūkst.Lt	16 575	6 648

Bendrovė dėl atliekų tvarkymo per 2007 metus patyrė 2 119 tūkst.Lt išlaidų, lyginant su praėjusių metų analogišku laikotarpiu šios išlaidos padidėjo daugiau nei du kartus (2006m. – 1 002 tūkst.Lt).

AB „Stumbras“ per ataskaitinį laikotarpį darbuotojų skaičius padidėjo 21,7 proc. dėl padidėjusių produkcijos gamybos apimčių. 2007 m. gruodžio 31 d. Bendrovėje dirbo – 364 darbuotojai (2007 m. sausio 1 d. – 299 darbuotojai).

2007 metus Bendrovė vykdė ir socialinę – kultūrinę veiklą : Pažaislio muzikos festivalio pagrindinis rėmėjas.

8. Nuorodos ir papildomi paaiškinimai apie tarpinėje finansinėje atskaitomybėje pateiktus duomenis

Visi šiame metiniame pranešime pateikti finansiniai duomenys yra apskaičiuoti pagal Tarptautinius finansinius atskaitomybės standartus ir patvirtinti nustatyta tvarka paskirto auditoriaus.

9. Informacija apie įmonės įsigytas ir turimas savo akcijas

Bendrovė nei ankstesniais laikotarpiais, nei per ataskaitinį laikotarpį nėra įsigijusi savų akcijų.

10. Svarbūs įvykiai, buvę nuo praėjusių finansinių metų pabaigos

2007 m. kovo 30 d. AB „Stumbras“ visuotinio akcininkų susirinkimo metu buvo paskelbti dividendai už 2006 m., lygūs 0,55 lito (0,16 eurų) vienai paprastai vardinei 1 (vieno) lito nominalios vertės akcijai, iš viso sudarantys 22 mln. Lt.

2007 m. birželio 6 d. Lietuvos juridinių asmenų registre įregistruoti pakeisti Bendrovės įstatai. Įstatų pakeitimai įregistruoti pasibaigus Bendrovės išleistų 314 646 (trys šimtai keturiolika tūkstančių šeši šimtai keturiasdešimt šešias) paprastųjų vardinių 1 (vieno) lito nominalios vertės darbuotojų statusą turinčių paprastųjų vardinių akcijų galiojimo terminui.

11. Įmonės veiklos planai ir prognozės

AB „Stumbras“ 2008 metais siekia didinti produkcijos pardavimus vidaus rinkoje, Europos Sąjungos šalių teritorijose ir produkcijos eksportą į trečiąsias šalis.

2008 metais Bendrovė tikisi parduoti produkcijos už 147,9 mln. litų ir uždirbti apie 33,1 mln. litų pelno prieš apmokestinimą.

2008 metais Bendrovė planuoja į gamybos modernizavimą investuoti apie 5 mln. litų.

12. Emitento įstatinio kapitalo struktūra

2007 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinį kapitalą sudarė 40 000 000 paprastųjų vardinių akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė 1 litas.

AB „Stumbras“ akcinio kapitalo struktūra pagal akcijų rūšis:

Akcijų rūšis	Akcijų skaičius	Nominali vertė (Lt)	Bendra nominali vertė (Lt)	Dalis įstatiniame kapitale (%)
Paprastosios vardinės akcijos	40 000 000	1	40 000 000	100,00
Viso:	40 000 000		40 000 000	100,00

Visos AB „Stumbras“ akcijos yra apmokėtos.

Bendrovės akcininkai turi šias turtines teises:

- 1) gauti Bendrovės pelno dalį (dividendą);
- 2) gauti likviduojamos Bendrovės turto dalį;
- 3) nemokamai gauti akcijų, jei įstatinis kapitalas didinamas iš Bendrovės lėšų, išskyrus Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymo nustatytas išimtis;
- 4) pirmumo teise įsigyti Bendrovės išleidžiamų akcijų ar konvertuojamųjų obligacijų, išskyrus atvejį, kai Visuotinis susirinkimas nusprendžia šią teisę visiems akcininkams atšaukti;
- 5) palikti testamentu visas ar dalį akcijų vienam ar keliems asmenims;
- 6) perleisti visas ar dalį akcijų kitų asmenų nuosavybėn, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymų numatytus atvejus;
- 7) kitas įstatymų ar Bendrovės įstatų numatytas turtines teises.

Bendrovės akcininkai turi šias neturtines teises:

- 1) dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose ir balsuoti;
- 2) gauti Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją apie Bendrovę;
- 3) kreiptis į teismą su ieškiniu, prašydami atlyginti Bendrovei žalą, kuri susidarė dėl Bendrovės vadovo pareigų, nustatytų Bendrovės įstatuose ir kituose įstatymuose, nevykdymo ar netinkamo vykdymo, taip pat kitais įstatymų nustatytais atvejais;
- 5) kitas įstatymų ir Bendrovės įstatų numatytas neturtines teises.

13. Vertybinių popierių perleidimo apribojimai

Nėra.

14. Akcininkai

AB „Stumbras“ akcininkų skaičius 2007 m. gruodžio 31 d. – 719

Akcininkai, 2007 m. birželio 30 d. turėję daugiau kaip 5% Bendrovės įstatinio kapitalo:

Akcininko vardas, pavardė (įmonės pavadinimas, rūšis, buveinės adresas, įmonių rejestro kodas)	Akcininkui nuosavybės teise priklausančių akcijų skaičius (vnt.)	Turima įstatinio kapitalo dalis (%)	Nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiama balsų dalis	Akcininkui su kartu veikiančiais asmenimis priklausančių balsų dalis
UAB „Mineraliniai vandenys“ J.Jasinskio g. 16, Vilnius, įmonės kodas 121702328	37 320 311	93,30		

15. Akcininkai, turintys specialias kontrolės teises, ir tų teisių aprašymai

Nėra.

16. Visi balsavimo teisių apribojimai

Nėra.

17. Visi akcininkų tarpusavio susitarimai, apie kuriuos emitentas žino ir dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės

Nėra.

18. Darbuotojai

	2007 12 31	2007 01 01
<u>Darbuotojų skaičius</u>	364	299
Vadovai	7	7
Tarnautojai – specialistai	64	62
Darbininkai	293	230

	2007	2006
<u>Vidutinis bruto darbo užmokestis</u>	3 209	2 593
Vadovai	13 825	12 849
Tarnautojai – specialistai	5 977	3 797
Darbininkai	2 227	2 002

19. Emitento įstatų pakeitimų tvarka

Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymas nustato, kad įstatų keitimas yra išimtinė visuotinio akcininkų susirinkimo teisė.

Bendrovės įstatai numato, kad sprendimas dėl įstatų pakeitimo priimamas 2/3 visų susirinkime dalyvaujančių akcininkų akcijų suteikiamų balsų dauguma. Visuotiniam akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą pakeisti Bendrovės įstatus, surašomas visas pakeistų įstatų tekstas ir po juo pasirašo visuotinio akcininkų susirinkimo įgaliojotas asmuo.

20. Emitento organai

Bendrovės įstatuose nustatyta, kad bendrovės organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas, stebėtojų taryba, valdyba ir Bendrovės vadovas.

Įstatuose nurodyta, kad Bendrovės organų narių teisių apribojimus nustato Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymas.

Įstatuose nurodyta, kad Visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencija yra nustatyta Akcinių bendrovių įstatyme.

Bendrovės stebėtojų taryba yra kolegialus Bendrovės veiklos priežiūros organas. Stebėtojų tarybą iš 3 (trijų) narių 4 (ketveriems) metams renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Stebėtojų tarybą arba pavienius narius nesibaigus jų kadencijai gali atšaukti visuotinis akcininkų susirinkimas.

Valdyba yra kolegialus Bendrovės valdymo organas. Valdyba iš 6 (šešių) narių 4 (keturių) metų laikotarpiui renka stebėtojų taryba. Valdybą arba pavienius jos narius nesibaigus jų kadencijai gali atšaukti stebėtojų taryba.

Bendrovės įstatuose nustatyta, kad valdyba sprendžia pagrindinius gamybinius, organizacinius, finansinius ir ūkinius bendrovės klausimus, analizuoja ir apibendrina veiklos strategiją, finansinių išteklių naudojimą, tvirtina bendrovės organizacinę ir valdymo struktūrą, renka ir atšaukia Bendrovės vadovą bei vykdo kitas funkcijas, nustatytas Akcinių bendrovių įstatyme.

Bendrovės vadovą – generalinį direktorių - renka ir atšaukia valdyba Akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka. Bendrovės vadovo kompetencija nustatyta Akcinių bendrovių įstatyme. Bendrovės vadovas atsako už bendrovės veiklos organizavimą, jos tikslų įgyvendinimą, turi teisę sudaryti sandorius vienvaldiškai, išskyrus atvejus kai Akcinių bendrovių įstatymo nustatytais atvejais sprendimą dėl sandorio priima valdyba. Administracijos vadovas savo veikloje vadovaujasi visuotinio susirinkimo, stebėtojų tarybos bei valdybos sprendimais.

21. Kolegialių organų nariai, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas

Asmens statusas	Vardas, pavardė	Turimų emitento akcijų sk.	Pradžios data	Pabaigos data
<u>Stebėtojų taryba</u>				
Stebėtojų tarybos pirmininkas				
	Romanas Raulynaitis	10 060	2007 12 01	2011 12 01
Stebėtojų tarybos narys	Inga Žemkauskienė	-	2007 12 01	2011 12 01
Stebėtojų tarybos narys	Dalius Balceris	-	2007 12 01	2011 12 01
<u>Valdyba</u>				
Valdybos pirmininkas	Darius Juozas Mockus	-	2007 11 28	2011 11 28
Valdybos narys	Artūras Listavičius	-	2007 11 28	2011 11 28
Valdybos narys	Rolandas Vingilis	-	2007 11 28	2011 11 28
Valdybos narys	Raimondas Kurlianskis	-	2007 11 28	2011 11 28
Valdybos narys	Česlovas Matulevičius	15 730	2007 11 28	2011 11 28
Valdybos narys	Aurelijus Racevičius	5 650	2007 11 28	2011 11 28
<u>Administracijos vadovas ir finansų direktorius</u>				
Generalinis direktorius	Česlovas Matulevičius	15 730	2004 09 01	-
Finansų direktorius	Voldemaras Kallo	7 868	2003 11 07	-

Bendrovės vadovui ir Finansų direktoriui per 2007 metus bendrai buvo priskaičiuota 434 tūkst.Lt, kito perleisto turto ir suteiktų garantijų - nebuvo.

Bendrovė nėra sudariusi jokių susitarimų su organų nariais ar darbuotojais, numatančiais kompensaciją, jei jie atsistatydintų arba būtų atleisti be pagrįstos priežasties arba jei jų darbas baigtųsi dėl Bendrovės kontrolės pasikeitimo

Stebėtojų taryba:

ROMANAS RAULYNAITIS – stebėtojų tarybos pirmininkas.

Dalyvavimas kitų įmonių valdyme:

- UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“ (įmonės kodas 123026090, Šeškinės g. 20, Vilnius) valdybos narys nuo 2003 12 30.
- Advokatų kontoros „Raulynaitis, Žemkauskienė ir partneriai“ (registruotos buveinės adresas: J. Jasinskio g. 16, Vilnius) advokatas (nuo 2004 06 01).

INGA ŽEMKAUSKIENĖ – stebėtojų tarybos narė.

Dalyvavimas kitų įmonių valdyme:

- UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“ (įmonės kodas 123026090, Šeškinės g. 20, Vilnius) valdybos narė nuo 2006-08-31, UAB „Mitnija“ (įmonės kodas 134511472, Palemono g. 3, Kaunas) valdybos narė nuo 2006-03-23, advokatė (nuo 2004 06 01).

DALIUS BALCERIS – stebėtojų tarybos narys. Advokatas nuo 2005 m.

Valdyba:

DARIUS JUOZAS MOCKUS – valdybos pirmininkas. Išsilavinimas aukštasis. Darbo patirtis: 1992-1996 IAB „Investicijos fondas“ Valdybos pirmininkas dirbantis bendrovėje pagal darbo sutartį; 1996 - 2000 UAB „Minvista“ direktorius; nuo 2000 iki 2006 m.; UAB koncerno „MG Baltic“ prezidentas nuo 2000-12-15.

Dalyvavimas kitų įmonių valdyme:

UAB koncerno „MG Baltic“ (įmonės kodas 125459336, registruotos buveinės adresas J.Jasinskio g.16, Vilnius) administracijos vadovas - prezidentas;

UAB koncerno „MG Baltic“ (įmonės kodas 125459336, registruotos buveinės adresas J.Jasinskio g.16, Vilnius) Valdybos pirmininkas;

UAB „MG Baltic Trade“ (įmonės kodas 125313192, registruotos buveinės adresas J.Jasinskio g.16, Vilnius) generalinis direktorius;

APB „Apranga“ (įmonės kodas 121933274, registruotos buveinės adresas Kirtimų g.51, Vilnius) Valdybos narys;

UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“ (įmonės kodas 123026090, registruotos buveinės adresas Šeškinės g. 20, Vilnius) Valdybos narys.

ARTŪRAS LISTAVIČIUS – valdybos narys, AB „STUMBRAS“ etilo alkoholio gamybos plėtros direktorius. Išsilavinimas aukštasis. Darbo patirtis: nuo 1994-01-01 iki 2002-03-27 UAB „Mineraliniai vandenys“ administracijos vadovas- direktorius (generalinis direktorius); iki 2005 UAB „MG Baltic Trade“ administracijos vadovas (generalinis direktorius); nuo 2003-11-01 iki 2004-09-01 - AB „Stumbras“ generalinis direktorius; iki 2005 m gruodžio mėn. AB „Stumbras“ etilo alkoholio gamybos plėtros direktorius nuo 2005 m. gruodžio mėnesio AB „Biofuture“ Valdybos pirmininkas.

Dalyvavimas kitų įmonių valdyme:

UAB „MG Baltic Trade“ (įmonės kodas 125313192, registruotos buveinės adresas J.Jasinskio g.16, Vilnius) Valdybos pirmininkas;

UAB koncerno „MG Baltic“ (įmonės kodas 125459336, registruotos buveinės adresas J.Jasinskio g.16, Vilnius) Valdybos narys.

ROLANDAS VINGILIS – valdybos narys. Išsilavinimas aukštasis. Darbo patirtis: 1992–1994 m. UAB „Inovacinė firma INIT“, Vilniaus fil. direktorius; 1994–1998 m. UAB „Trading M.J.D.“, valdytojas; Nuo 1996 m. – UAB „Troja“ direktorius; 1997–1999 m. UAB „Trojos prekyba“ direktoriaus pavaduotojas; 1998–1999 m. UAB „Trojina“ l.e.p. direktorius

Dalyvavimas kitų įmonių valdyme:

UAB „Troja“ (įmonės kodas 2350162, registruotos buveinės adresas J.Jasinskio g.16, Vilnius) administracijos vadovas- direktorius;

UAB „MG Valda“ (įmonės kodas 2301033, registruotos buveinės adresas J.Jasinskio g 16, Vilnius) Valdybos pirmininkas;

UAB koncerno „MG Baltic“ (įmonės kodas 125459336, registruotos buveinės adresas J.Jasinskio g.16, Vilnius) Valdybos narys;
 UAB „MG Baltic Trade“ (įmonės kodas 125313192 registruotos buveinės adresas J.Jasinskio g.16, Vilnius) Valdybos narys.

AURELIJUS RACEVIČIUS – valdybos narys. Išsilavinimas aukštasis. Darbo patirtis: 1981 -86 Vidaus reikalų ministerijos Ekspertinio-kriminalistinio skyriaus ekspertas, 1986 -90 Kauno Vidaus reikalų valdybos Ekspertinio-kriminalistinio poskyrio viršininkas, 1990 - 91 Kauno Vyriausiojo policijos komisariato Ekspertinio-kriminalistinio skyriaus komisaras-inspektorius 1991 - 98 Interpolo Lietuvos nacionalinio biuro vyresnysis komisaras, 1998 - 99 Vidaus reikalų ministerijos specialusis atašė Lietuvos Misijoje prie Europos Sąjungos, vyresnysis komisaras, 1999 - 2000 Vidaus reikalų ministerijos informatikos ir ryšių departamento direktorius, 2000 05 31 Išėjo į atsargą. Nuo 2005 m. AB „Biofuture“ valdybos narys.

RAIMONDAS KURLIANSKIS – Valdybos narys ir UAB „MG BALTIC INVESTMENT“ (įmonės kodas 123249022, registruotos buveinės adresas J.Jasinskio g.16, Vilnius), generalinis direktorius nuo 1998-06-03; UAB „MG BALTIC MEDIA“ (įmonės kodas 211616910, registruotos buveinės adresas J.Jasinskio g.16, Vilnius) valdybos pirmininkas nuo 2003-12-30; UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“ (įmonės kodas 123026090, Šeškinės g. 20, Vilnius) valdybos pirmininkas nuo 2003-12-30, UAB „Mitnija“ (įmonės kodas 134511472, Palemono g. 3, Kaunas) valdybos pirmininkas nuo 2006-03-23; APB „Apranga“ (įmonės kodas 121933274, registruotos buveinės adresas Kirtimų g.51, Vilnius) valdybos narys; UAB „ALFA MEDIA“ (įmonės kodas 123405717; registruotos buveinės adresas J.Jasinskio g.16, Vilnius,) valdybos narys; UAB „UPG BALTIC“ (įmonės kodas 300651843, registruotos buveinės adresas Jonavos g. 254A, Kaunas) valdybos narys; UAB „MEDIAFON“ (įmonės kodas 124424581, registruotos buveinės adresas Olimpiečių g. 1 - 31, Vilnius) valdybos narys.

ČESLOVAS MATULEVIČIUS – Valdybos narys ir AB „STUMBRAS“ generalinis direktorius. Išsilavinimas aukštasis. Darbo patirtis: 1991-1995 UAB „Minta“, 1995-1997 individualios Č.Matulevičiaus įmonės savininkas, 1998 05-1998 10 UAB „Gudrūna“ vedėjo pavaduotojas, 1998 11-1998 12 AB „Industrijos bankas“ Klaipėdos sk. Kasininkas, 1998 12-1999 01 UAB „Anvija“ prekybos agentas, 1999 01-1999 09 AB „Pieno žvaigždės“ Mažeikių pieninės viršininko pavaduotojas, 1999 09-2002 07 AB „Pieno žvaigždės“ Klaipėdos padalinio direktorius, 2002 07-2003 05 AB „Anykščių vynas“ marketingo direktorius, 2003 05-2004 08 AB „Anykščių vynas“ i.e. generalinio direktoriaus pareigas, nuo 2004 09 01 AB „Stumbras“ generalinis direktorius.

22. Informacija apie reikšmingus susitarimus

Bendrovė nėra sudariusi jokių reikšmingų susitarimų, kurių šalis yra Bendrovė ir kurie įsigalioję, pasikeistų ar nutrūktų pasikeitus Bendrovės kontrolei.

23. Informacija apie tai, kaip laikomasi bendrovių valdymo kodekso

AB „Stumbras“ iš esmės laikosi Vilniaus vertybinių popierių biržos patvirtinto listinguojamų bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso principų. Esminių pasikeitimų po Bendrovės pranešimo dėl Vilniaus vertybinių popierių biržoje listinguojamų bendrovių valdymo kodekso laikymosi, pasibaigus 2007 metams už ataskaitinį laikotarpį nėra įvykę. Pranešimas apie Vilniaus vertybinių popierių biržos patvirtinto listinguojamų bendrovių patvirtinto listinguojamų bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso principų laikymąsi pateikiamas atskiru rašytiniu patvirtinimu.

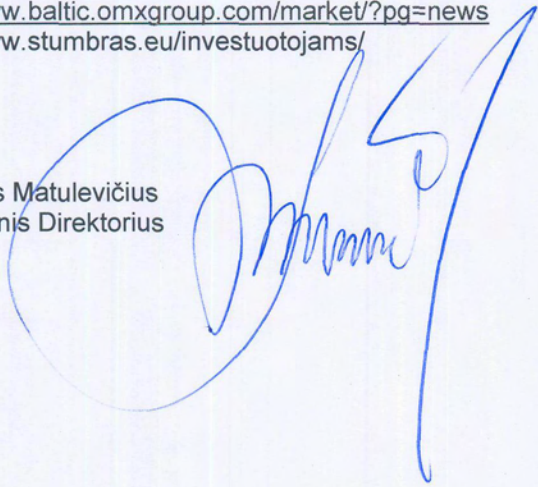
24. Informacija apie sandorius su susijusiomis šalimis

AB „Mineraliniai vandenys“ yra pagrindinė Bendrovės akcininkė, kuriai priklauso 93,30 proc. Bendrovės akcijų. Likusios Bendrovės akcijos priklauso įvairiems smulkiems akcininkams. Kitos susijusiomis šalimis laikomos įmonės yra UAB Koncerno „MG Baltic“ dukterinės įmonės. Derybos dėl paslaugų su susijusiomis šalimis vedamos vadovaujantis „savikaina plius“ principu. Prekės parduodamos vadovaujantis kainų sąrašu, galiojančiu su nesusijusiomis šalimis. Per 2007 metus įvykdytų sandorių su susijusiomis šalimis rezultatai atskleisti AB „Stumbras“ finansinės atskaitomybės už 2007 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį laikotarpį pastabose.

25. Duomenys apie viešai skelbtą informaciją

Laikotarpyje nuo 2007 01 01 iki 2007 12 31 Bendrovės viešai skelbė informaciją per OMX Client News Service bei Bendrovės interneto tinklapyje. Bendrovė papildomai skelbė informacija apie šaukiamus visuotinius akcininkų susirinkimus dienraštyje „Respublika“. Su Bendrovės paskebtų viešų pranešimų turiniu galima susipažinti Vilniaus vertybinių popierių biržos tinklapyje <http://www.baltic.omxgroup.com/market/?pg=news> ir įmonės tinklapyje <http://www.stumbras.eu/investuotojams/>

Česlovas Matulevičius
Generalinis Direktorius

2008 m. kovo 21 d.

Priedai.**Bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso laikymosi atskleidimo forma**

Akcinė bendrovė „Stumbras“, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 21 straipsnio 3 dalimi ir Akcinės bendrovės „Vilniaus vertybinių popierių birža“ prekybos taisyklių 20.5. punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi VVPB patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų nesilaikoma, tai yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių:

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP /NE /NEAKT UALU	KOMENTARAS
I principas: Pagrindinės nuostatos Pagrindinis bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.		
1.1. Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.	TAIP	Bendrovė teikia tokio pobūdžio informaciją Bendrovės interneto svetainėje http://www.stumbras.net/lt/naujienos?archive=1&npg=7 ir specialiai investuotojams skirtame Bendrovės interneto svetainės puslapyje http://www.stumbras.net/investuotojams/ , VVPB pranešimuose bei periodiniuose pranešimuose naujienų agentūroms BNS, DELFI, pranešimuose dienraščiuose, spaudos konferencijose.
1.2. Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.	TAIP	
1.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.	TAIP	
1.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.	TAIP	
II principas: Bendrovės valdymo sistema Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.		

<p>2.1. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnį ir skaidresnį bendrovės valdymo procesą.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>2.3. Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.</p>	<p>NEAKTUALU</p>	<p>Bendrovėje yra sudaroma ir Stebėtojų taryba, ir Valdyba.</p>
<p>2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.¹</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovės stebėtojų tarybos sudarymui ir veiklos vertinimui taikomos Valdymo kodekso III ir IV principuose numatytos nuostatos. Pagal Bendrovei šio atskleidimo dieną žinomus ir esamus akcininkus, kai vienam asmeniui priklauso daugiau kaip 93,3 (devyniasdešimt trys ir trys dešimtosios) procento visų Bendrovės akcijų ir balsų, Bendrovė laikosi visų II principo reikalavimų ir užtikrina Bendrovės akcininkų interesus.</p>
<p>2.5. Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šiems organams priimančioms sprendimus.²</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovės stebėtojų taryba sudaro trys asmenys, o Bendrovės valdybą sudaro šeši asmenys.</p>

¹ III ir IV principų nuostatos labiau pritaikytos tiems atvejams, kai visuotinis akcininkų susirinkimas renka stebėtojų tarybą, t.y. organą, kuris iš esmės sudaromas siekiant užtikrinti bendrovės valdybos ir vadovo priežiūrą bei atstovauti bendrovės akcininkams. Vis dėlto, jeigu bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, bet sudaroma valdyba, daugelis III ir IV principuose pateiktų rekomendacijų tampa aktualios ir taikytinos valdybai. Tačiau pažymėtina, kad kai kurios rekomendacijos, kurios pagal savo esmę ir prigimtį yra susijusios išimtinai su stebėtojų taryba, neturėtų būti taikomos valdybai, kadangi šio organo paskirtis ir funkcijos pagal Akcinių bendrovių įstatymą (Žin., 2003, Nr. 123-5574) yra kitokios. Pavyzdžiui, kodekso 3.1 punktas dėl valdymo organų priežiūros valdybai taikytinas tiek, kiek tai susiję su bendrovės vadovu, bet ne pačios valdybos priežiūra; kodekso 4.1 punktas dėl rekomendacijų teikimo valdymo organams taikytinas tiek, kiek tai susiję su rekomendacijų teikimu bendrovės vadovui; kodekso 4.6 punktas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytinas tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

² Vykdomojo direktoriaus ir direktoriaus konsultanto sąvokos vartojamos tais atvejais, kai bendrovėje sudaromas tik vienas kolegialus organas.

<p>2.6. Direktoriai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>III principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka.</p> <p>Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti bendrovės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bendrovės veiklos bei jos valdymo organų³ priežiūrą.</p>		
<p>3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovę kontroliuojantis akcininkas pagal turimą balsų skaičių, gali savo nuožiūra ir savo interesų užtikrinimui be jokių apribojimų siūlyti akcininkų susirinkimui atšaukti Bendrovės akcininkų susirinkimo renkama kolegialų organą ar pavienius jo narius.</p>

³ Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji, būdama valdymo organas, turėtų užtikrinti ne visų bendrovės valdymo organų, o tik vienasmenio valdymo organo – bendrovės vadovo – priežiūrą. Ši pastaba taikytina taip pat ir 3.1 punkto atžvilgiu.

<p>3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.</p>	TAIP	Bendrovė kaupia ir atskleidžia visą informaciją apie kolegialaus organo narius, jų profesinį išsilavinimą, kvalifikaciją, interesų konfliktus šio principo rekomendacijų 3.2 punkte nustatyta tvarka, viešai skelbiamuose Bendrovės periodinėse ataskaitose.
<p>3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.</p>	TAIP	
<p>3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialus organas savo norimą sudėtį turėtų nustatyti atsižvelgdamas į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai tai vertinti. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse.</p>	NE	Kolegialaus organo norimą sudėtį nustato Bendrovę kontroliuojantis akcininkas. Bendrovėje nėra sudaromi audito komitetai.
<p>3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.</p>	TAIP	

<p>3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas⁴ nepriklausomų⁵ narių skaičius.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovė laikosi šio Valdymo kodekso punkto rekomendacijų, kadangi du iš trijų Bendrovės stebėtojų tarybos narių gali būti pripažįstami nepriklausomais nariais pagal Valdymo kodekso 3.7. punkto reikalavimus. Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo narių nepriklausomumas vertinamas pagal Bendrovėje nustatytus tokius kriterijus, t.y. pagal kolegialaus organo nario kitas faktiškai užimamas renkamas ar skiriamas pareigas susijusiose bendrovėse, pagal jo asmeniškai pateiktą asmeninių interesų deklaraciją (turimos akcijos, ar kitų būdu įgytos balsavimo teisės kitose bendrovėse, santuokinio vardu turimos akcijos, ar balsavimo teisės ir kt.). Bendrovė laiko nepriklausomais stebėtojų tarybos narius p. Inga Žemkauskienę ir p. Dalių Balcerį.</p>
--	-------------	---

⁴ Kodekse nenustatytas konkretus kolegialaus organo nepriklausomų narių skaičius. Daugelyje užsienio valstybių kodeksų yra nustatytas tam tikras nepriklausomų narių, kurie turi sudaryti kolegialų organą, skaičius (pvz., ne mažiau kaip 1/3 arba 1/2 kolegialaus organo narių). Tačiau, atsižvelgiant į nepriklausomų narių kategorijos naujumą Lietuvoje, į galimus keblumus parenkant ir išrenkant nepriklausomus narius, kodekse įtvirtinta lankstesnė formuluoė ir bendrovėms leidžiama pačioms nuspręsti, koks nepriklausomų narių skaičius yra pakankamas. Be abejo, didesnis nepriklausomų narių skaičius kolegialiaame organe yra skatintinas ir bus laikomas tinkamesnio bendrovės valdymo pavyzdžiu.

⁵ Pažymėtina, kad kai kuriose bendrovėse dėl pernelyg mažo smulkiųjų akcininkų skaičiaus visų kolegialaus organo narių išrinkimą gali lemti stambiausio akcininko ar kelių didžiausių akcininkų balsai. Tačiau net ir pagrindinių bendrovės akcininkų išrinktas kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, jeigu jis atitinka kodekse įtvirtintus nepriklausomumo kriterijus.

<p>3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų; 2) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas; 3) jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnę darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis); 4) jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį); 5) jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi 	<p>TAIP</p>	
--	-------------	--

<p>būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;</p> <p>6) jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;</p> <p>7) jis neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje;</p> <p>8) jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų;</p> <p>9) jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.</p> <p>3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	<p>TAIP</p>	
---	-------------	--

<p>3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištisus metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų⁶. Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>IV principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų⁷ priežiūrą ir visų bendrovės akcininkų interesų apsaugą.</p>		
<p>4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę.⁸</p>	<p>TAIP</p>	

⁶ Pažymėtina, kad šiuo metu nėra iki galo aišku, kokia forma gali būti atlyginamas bendrovės stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos narių darbas šiuose organuose. Akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nustato, kad už veiklą stebėtojų taryboje/valdyboje jos nariams gali būti mokamos tantjemos Įstatymo 59 straipsnio nustatyta tvarka, t.y. iš bendrovės pelno. Ši formuluotė, skirtingai nuo iki 2004 m. sausio 1 d. galiojusio įstatymo redakcijos, nenustato, kad stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos nariams gali būti atlyginama tik mokant tantjemas. Taigi Įstatymas lyg ir neužkerta kelio stebėtojų tarybos ir valdybos nariams už darbą mokėti ne tik tantjemomis, bet ir kitais būdais, nors aiškiai tokios galimybės taip pat neįtvirtina.

⁷ Žr. 3 išnašą.

⁸ Žr. 3 išnašą. Jeigu visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji turėtų teikti rekomendacijas bendrovės vienasmeniui valdymo organui – vadovui.

<p>4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonių, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovė neturi jokių žinių, nėra žinoma jokių kit pagrindų abejoti, jog Bendrovės stebėtojų tarybos nariai veikia priešingai Bendrovės atžvilgiu. Bendrovės duomenimis visi stebėtojų tarybos nariai dalyvavo tarybos posėdžiuose ir kiekvienas narys skyrė pakankamai laiko stebėtojų tarybos nario pareigoms atlikti.</p>
<p>4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų išsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius išsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje⁹ kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovės duomenimis visi stebėtojų tarybos nariai dalyvavo tarybos posėdžiuose ir kiekvienas narys skyrė pakankamai laiko stebėtojų tarybos nario pareigoms atlikti.</p>
<p>4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir išsipareigojant akcininkams.</p>	<p>TAIP</p>	

⁹ Pažymėtina, kad bendrovės gali sugriežinti minėtą reikalavimą ir nustatyti, kad apie posėdžius prastai lankančių kolegialaus organo narį turi būti informuojami akcininkai (pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu tas narys dalyvavo mažiau nei 2/3 ar 3/4 posėdžių). Tokios aktyvaus dalyvavimo kolegialaus organo posėdžiuose užtikrinimo priemonės yra skatintinos ir bus laikomos tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

<p>4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdant įprastinę bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų¹⁰. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinke asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.</p>	<p>TAIP</p>	

¹⁰ Tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, rekomendacija dėl jos nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytina tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

<p>4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.</p>	TAIP	<p>Bendrovėje nėra sudaryti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetai Bendrovės valdymo organas - Valdyba, vykdydama savo funkcijas, dalinai vykdo rekomendacijų nurodytų skyrimo komiteto, atlyginimų komiteto ir audito komiteto funkcijas. Bendrovės valdyba parenka Bendrovės vadovo - direktoriaus kandidatūrą, kitų Bendrovės vyresniosios vadovybės kandidatūras ir siūlo parinktas kandidatūras Bendrovės vadovui, nuolat vertina jų patirtį, profesinius gebėjimus ir Bendrovės strateginių tikslų įgyvendinimą, išklauso jų ataskaitas. Bendrovės valdyba tvirtina visus Bendrovės biudžetus ir kontroliuoja, išklauso Bendrovės vadovo ir kitos vyresniosios vadovybės ataskaitas apie atlyginimų ir kitų Bendrovės patvirtintų biudžetų vykdymo planus ir panaudojimą. Bendrovės valdyba parenka Bendrovės auditoriaus kandidatūrą ir teikia pasiūlymus visuotiniam akcininkų susirinkimui patvirtinti valdybos parinkta auditoriaus kandidatūra.</p>
<p>4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekama susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.</p>	TAIP	
<p>4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų.</p>	NE	<p>Bendrovėje nėra sudaromi komitetai. Komitetų funkcijų vykdymas aptartas 4.7. punkte.</p>

<p>4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad prieiti tokios išvados.</p>	NE	Bendrovėje nėra sudaromi komitetai. Komitetų funkcijų vykdymas aptartas 4.7. punkte.
<p>4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	NE	Bendrovėje nėra sudaromi komitetai. Komitetų funkcijų vykdymas aptartas 4.7. punkte.

<p>4.12. Skyrimo komitetas.</p> <p>4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius; 2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; 3) reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui; 4) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui; 5) peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo. <p>4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąja vadovybe, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovėje nėra sudaromi komitetai. Komitetų funkcijų vykdymas aptartas 4.7. punkte.</p>
<p>4.13. Atlyginimų komitetas.</p> <p>4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais; 2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlyginimą, kuri vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių; 	<p>TAIP</p>	<p>Atlyginimų komitetas nėra sudarytas, tačiau pagrindines funkcijas jo vykdo Bendrovės valdyba</p>

<p>3) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų;</p> <p>4) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo);</p> <p>5) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai.</p> <p>4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:</p> <p>1) apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus;</p> <p>2) išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui;</p> <p>3) pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes.</p> <p>4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.</p>		
--	--	--

<p>4.14. Audito komitetas.</p> <p>4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) stebėti bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių atskaitomybių konsolidavimo kriterijus);</p> <p>2) mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija;</p> <p>3) užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip pat stebint, kaip bendrovės administracija reaguoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus;</p> <p>4) teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų iširti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų;</p> <p>5) stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį bendrovė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiems interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiamais duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka bendrovė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą;</p> <p>6) tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei.</p> <p>4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracija turėtų informuoti audito</p>	<p>TAIP</p>	<p>Audito komitetas nėra sudarytas, tačiau pagrindines jo funkcijas vykdo Bendrovės valdyba</p>
---	-------------	---

<p>komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.</p> <p>4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.</p> <p>4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.</p> <p>4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.</p> <p>4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.</p> <p>4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>		
---	--	--

<p>4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Valdyba vertina ir analizuoja savo kaip kolegialaus valdymo organo ir kiekvieno jo nario veiklą. Valdyba neskelbia viešai veiklos procedūras.</p>
<p>V principas: Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka</p> <p>Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.</p>		
<p>5.1. Bendrovės kolegialiams priežiūros ir valdymo organams (šiuo principu sąvoka <i>kolegialūs organai</i> apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>5.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, koku periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį.¹¹</p>	<p>TAIP</p>	

¹¹ Rekomendacijoje įtvirtintas bendrovės kolegialių organų posėdžių periodiškumas taikytinas tais atvejais, kai bendrovėje sudaromi abu papildomi kolegialūs organai – stebėtojų taryba ir valdyba. Kai bendrovėje sudaromas tik vienas papildomas kolegialus organas, jo posėdžių periodiškumas gali būti toks, koks nustatytas stebėtojų tarybai, t.y. bent kartą per metų ketvirtį.

<p>5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	TAIP	
<p>5.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti sprendami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.</p>	TAIP	
<p>VI principas: Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.</p>		
<p>6.1. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.</p>	TAIP	
<p>6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.</p>	TAIP	

<p>6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą¹². Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime. Visiems bendrovės akcininkams dar iki visuotinio akcininkų susirinkimo turėtų būti suteikta galimybė užduoti bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariams klausimus, susijusius su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke, ir gauti atsakymus į juos.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>6.5. Rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus, įskaitant susirinkimo sprendimų projektus, iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje.¹³ Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje. Siekiant užtikrinti užsieniečių teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, šioje rekomendacijoje paminėti dokumentai turėtų būti skelbiami ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.</p>	<p>TAIP</p>	

¹² Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) neapibrėžia visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai sprendimų dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, įsigijimo ir pan. priėmimo. Tačiau svarbūs, esminiai bendrovės veiklai sandoriai turėtų būti apsvartomi visuotiniame akcininkų susirinkime ir gauti jo pritarimą. To nedraudžia ir Akcinių bendrovių įstatymas. Tačiau siekiant neapsunkinti bendrovės veiklos ir išvengti nepagrįstai dažno sandorių svarstymo susirinkime, bendrovės gali pačios nusistatyti svarbių sandorių kriterijus, pagal kuriuos būtų atrenkami sandoriai, reikalingi susirinkimo pritarimo. Nustatydamos svarbių sandorių kriterijus, bendrovės gali vadovautis Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytais kriterijais arba nukrypti nuo jų, atsižvelgdamos į savo veiklos specifiką ir siekį užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvią bendrovės veiklą.

¹³ Išankstinis minėtų dokumentų skelbimas bendrovės interneto tinklalapyje turėtų būti vykdomas atsižvelgiant į Akcinių bendrovių įstatymo (Žin., 2003, Nr. 123-5574) 26 straipsnio 7 dalyje nurodytą 10 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo terminą.

<p>6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama balsavimo procese plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis telekomunikacijų galiniais įrenginiais. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas telekomunikacijų įrenginių saugumas, teksto apsauga, galimybė identifikuoti balsuojančio asmens parašą. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsieniečiams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.</p>	<p>NE</p>	<p>Galiojantys Lietuvos Respublikos įstatymai nenumato tokios balsavimo formos ir Bendrovė nėra techniškai pasirengusi naudoti tokia forma technologijų priemones.</p>
<p>VII principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.</p>		
<p>7.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>7.2. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito bendrovės organo sutikimo.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>7.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdamą įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.</p>	<p>TAIP</p>	

<p>7.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>VIII principas: Bendrovės atlyginimų politika</p> <p>Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti bendrovės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą.</p>		
<p>8.1. Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita). Ši ataskaita turėtų būti paskelbta kaip bendrovės metinio pranešimo dalis. Atlyginimų ataskaita taip pat turėtų būti skelbiama bendrovės interneto tinklalapyje.</p>	<p>NE</p>	<p>Bendrovė įstatymų nustatyta tvarka skelbia periodinėse ataskaitose tik Bendrovės vadovo ir vyresniosios vadovybės bendra atlyginimų sumą. Bendrovė laikosi patvirtintos politikos, kad atlyginių priedų sistema bei kiti išmokėjimai susiję su darbo santykiais yra viešai neskelbtina informacija ir tokia informacija Bendrovė priskiria prie komercinę paslaptį turinčios informacijos.</p>
<p>8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiams bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.</p>	<p>NE</p>	<p>Paaiškinimai pateikti 8.1. punkte</p>
<p>8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; 2) pakankama informacija apie veiklos rezultatų kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis; 3) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; 4) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; 5) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemas pagrindinių savybių aprašymas; tačiau atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos. 	<p>NE</p>	<p>Paaiškinimai pateikti 8.1. punkte</p>

<p>8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.</p>	<p>NE</p>	<p>Paaiškinimai pateikti 8.1. punkte</p>
<p>8.5. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.</p>	<p>NE</p>	
<p>8.6. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.</p>	<p>NE</p>	<p>Paaiškinimai pateikti 8.1. punkte</p>
<p>8.7. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.7.1–8.7.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu.</p> <p>8.7.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime; 2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei; 3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos; 4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms; 5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais; 6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma 	<p>NE</p>	<p>Paaiškinimai pateikti 8.1. punkte</p>

<p>atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus.</p> <p>8.7.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:</p> <p>1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos;</p> <p>2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje;</p> <p>3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kaina, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos;</p> <p>4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais.</p> <p>8.7.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:</p> <p>1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais;</p> <p>2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais.</p> <p>8.7.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotą metinę finansinę atskaitomybę, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.</p>		
<p>8.8. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.</p>	<p>NEAKTUALU</p>	<p>Tokiu schemų nėra taikoma</p>

<p>8.9. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais: 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; 5) visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemas, kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams. Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.</p>	<p>NEAKTUALU</p>	<p>Tokių atlyginimo formų netaikoma</p>
<p>8.10. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritarti akcininkai.</p>	<p>NEAKTUALU</p>	<p>Tokių atlyginimo formų netaikoma</p>
<p>8.11. 8.8 ir 8.9 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti scheme, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>	<p>NEAKTUALU</p>	<p>Tokių atlyginimo formų netaikoma</p>
<p>8.12. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.8 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos išsipareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemas išlaidų, kurias patirs bendrovė dėl numatomo schemas taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.</p>	<p>NEAKTUALU</p>	<p>Tokių atlyginimo formų netaikoma</p>

IX principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme

Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka *interesų turėtojai* apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.

9.1. Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.	TAIP	
9.2. Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.		
9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.		

<p>principas: Informacijos atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.</p>		
<p>10.1. Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus; 2) bendrovės tikslus; 3) asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį valdančius; 4) bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą; 5) galimus numatyti esminius rizikos veiksnius; 6) bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje; 7) pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais; 8) bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją. <p>Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu.</p> <p>10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės, kuriai priklauso bendrovė, konsoliduotus rezultatus.</p> <p>10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama VIII principė.</p> <p>10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akiniame kapitale programas ir pan.</p>	<p>TAIP</p>	

<p>10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>10.7. Rekomenduojama bendrovės interneto tinklalapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, metų prospektą-ataskaitą bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>XI principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.</p>		
<p>11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinės finansinės atskaitomybės, bendrovės metinės finansinės atskaitomybės ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovės metinė finansinė atskaitomybė ir metinis pranešimas yra tikrinami nepriklausomos audito įmonės.</p>
<p>11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, - bendrovės valdyba.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, – bendrovės valdyba, svarstydamą, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.</p>	<p>TAIP</p>	